Sportivii români și performanțele lor excepționale

ROMÂNIA

Newsweek

MÂNCAREA

NE UCIDE

Piața e invadată de alimente fără legătură cu natura, procesate chimic.

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 133 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 21.01-17.02.2022

BIBLIOTECA ALEPH

22133
5 948494 000029

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

Newsweek ROMÂNIA

21.01-17.02.2022 _ ANUL 5 _ NR.133

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 18 februarie 2022

SUMAR

Periscop

06 **Educație**
Comunismul cu față umană din manualele de istorie

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Dacă negi realitatea, realitatea nu devine mai bună

11 MIRCEA MARIAN
Banii tocați pe sinecuri și pomeni

Periscop

12 **Guvern**
Războaiele premierului Ciucă

16 **Raport EXCLUSIV**
Angajări ilegale în MS, sub patronajul ministrului Tătaru

19 **Politică**
Reglementa medicamentele, acum le promovează

20 **Rețetă de inspirație legionară**
De ce are succes AUR

23 „Potențialul de creștere al AUR și al liderilor săi nu pare a fi epuizat"

Internațional

26 **Nu priviți în sus!**
Vine cometa. Ce facem?

30 **Uniunea Europeană**
Marile provocări pentru 2022

Dosar

34 **Sănătate**
Mâncarea ne ucide

Magazin

48 **Televiziune**
Zone Gri

52 **Sportivii români**
și performanțele lor excepționale

56 **Tehnologie**
Revelionul în „Metaverse"

60 **Auto EXCLUSIV**
No gas, same problem: Supraîncălzirea

Calendar

62 Guvernul Grindeanu emite OUG 13/2017

» P.56

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Contributori _ **Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

TOKYO, JAPONIA

Purificare prin gheață

Un grup de japonezi se îmbăiază în apă rece, în timpul ritualului anual Shinto, pentru purificarea trupului și a sufletului, la Altarul Shinto Teppozu Inari, pe 9 ianuarie. Ceremonia a fost redusă ca durată și închisă publicului larg, ca măsură de precauție împotriva COVID-19.

FOTO: CARL COURT/GETTY IMAGES

ОЕ, НЕЗАВИСИМОЕ И ПРОЦВЕТАЮЩЕЕ
PATRŪLDIK
POLISIA
505

ALMA-ATA, KAZAKHSTAN

Revoluție înăbușită

Kazahstanul a fost scena unui conflict soldat cu morți și răniți, început în 2 ianuarie, din cauza creșterii prețului GPL. Ulterior, revendicările au devenit politice, dar revolta a fost înăbușită de trupele rusești.

VALERY SHARIFULIN\TASS VIA GETTY IMAGES

ADÂNCATA, SUCEAVA

Aghiazmă Mare

Sute de credincioși au participat pe 6 ianaurie la slujba de Bobotează de la biserica de lemn din Adâncata. Nu a fost frig, așa că au lipsit zăpada și crucea de gheață tradiționale. Dar nu și florile.

INQUAM PHOTOS / CASIAN MITU

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Protest cu fumigene

Angajați din Poliție, penitenciare și militarii trecuți în rezervă au protestat pe 23 decembrie pentru eliminarea discriminărilor pentru personalul și pensionarii din Apărare, ordine publică și securitate națională.

FOTO: INQUAM PHOTOS/OCTAV GANEA

ANGAJĂRI ILEGALE ÎN MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
„Ușa secretă" prin care se obține un post la stat » P.16

EDUCAȚIE

Comunismul cu față umană din manualele de istorie

Cele patru decenii roșii care au traumatizat România sunt prezentate elevilor succint, cu nuanțe de roz.

UN PROCENT DE 60% DIN POPULAȚIE REGRETĂ MOARTEA lui Nicolae Ceaușescu. Peste 40% dintre români l-ar vota în cadrul unor alegeri libere. Dacă procentele nu ar fi atât de mari, am putea accepta teoria potrivit căreia doar nostalgicii, oamenii care au trăit în „Epoca de Aur" regretă acele timpuri.

Dar procentele sunt prea mari. Ele înglobează și populație tânără care nu a cunoscut, pe viu, comunismul. Care este explicația pentru care cei mici sau nenăscuți în comunism au prins drag de o epocă sinistră, plină de privațiuni și lipsită de libertăți? Răspunsul este mistificarea sau lacunara cunoaștere a acelor vremuri. Proces care începe de pe băncile școlii.

A spus-o ambasadorul României în Germania și o voce a Europei Libere de dinainte de 1989. Emil Hurezeanu susține că: „e o rușine că în cărțile de istorie de astăzi nici măcar 20 de rânduri întregi nu sunt dedicate Revoluției. Este unul din marile momente ale istoriei României... Dincolo de toate astea (neajunsurile ulterioare n.red), România a intrat într-o altă eră istorică atunci, împreună cu toate celelalte țări, dincolo de întârzieri, dincolo de neajunsuri".

Revoluția ignorată

Newsweek România a analizat trei manuale de istorie pentru elevii aflați în ultimii ani de liceu. Descrierea Revoluției se face într-un mod neutru, fără a fi identificați vinovați.

Revoluția este văzută ca o bornă, o schimbare de paradigmă: de la comunism la capitalism. Sec. O trambulină spre democrație și nimic mai mult. Nu există „povestea" Revoluției care să îi dea greutatea meritată. Care să o fixeze în memoria tânărului de 17-18 ani.

Sunt menționate numele lui Petre Roman sau Ion Iliescu, ultimul prezent cu două citate și într-o notă pozitivă. Manualele acordă o importanță mai mare evenimentelor care au urmat Revoluției (anii '90) decât Revoluției însăși.

„Reîntoarcerea la democrație"

„Puterea care s-a impus în urma evenimentelor din decembrie 1989 a elaborat o nouă Constituție, adoptată printr-un referendum în decembrie 1991 (un altul, al revizuirii acesteia, a avut loc în 2003). Noua lege fundamentală urma unei revoluții, dar prelua din vechiul regim comunist o formă de stat, republica, impusă printr-un act de forță, fără nicio confirmare a națiunii.

Dorința de a marca diferențe vizibile față de precedentele constituții liberale, pe care, de fapt, le urma, avea în vedere adaptarea unor instituții precum Curtea Constituțională sau Avocatul Poporului. Documentele Organizației Națiunilor Unite reprezentau sursa unor drepturi sociale și economice de asemeni introduse pentru prima oară. Era astfel reîntronat în societatea românească statul de drept...", se arată în subcapitolul numit „Reîntoarcerea la democrație" din manualul de clasa a XII-a, redactat sub conducerea lui Alexandru Barnea.

„Răsturnarea regimului comunist" se întinde pe o jumătate de pagină. „Sfârșitul comunismului în România a fost la fel de violent ca începutul său și s-a produs, ca alte evenimente importante, la confluența unei conjuncturi internaționale favorabile cu o stare de revoltă care, îndelung reprimată, a găsit în cele din urmă momentul exploziei. Anul 1989 a confirmat cele mai sumbre previziuni despre viitorul țărilor socialiste din Europa Centrală și de Est și lumea înmărmurită a văzut cum promisiunile de neamestec ale URSS făcute de Mihail Gorbaciov se împlinesc, reînchizându-se cercul deschis la Ialta în urmă cu aproape 45 de ani...

Evenimentele de la Timișoara și apoi cele desfășurate la București în zilele de 16 - 25 decembrie s-au înscris în seria deschisă de Polonia, dar au avut și particularitățile lor. Este cert că doar în România răsturnarea regimului comunist s-a produs printr-o mișcarecare violentă, în cursul căreia conducerea superioară de partid a ordonat să se tragă, numărul victimelor sporind semnificativ în

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

zilele următoare căderii lui Ceaușescu, ca să scadă brusc după execuția sa", se scrie în manual.

FSN și rolul bun în revoluție

„Pe de altă parte, niciunul dintre liderii răsturnați de la putere din celelalte țări socialiste nu a avut soarta lui Ceaușescu. Noua putere s-a constituit pe baza programului în 10 puncte al Frontului Salvării Naționale (FSN), dar drumul până la democrație și economia de piață avea să se arate lung și sinuos.

Până ce istoricii vor consacra studii fundamentale ultimilor ani ai istoriei noastre, să arătăm doar câștigurile incontestabile...", se spune în continuare.

Realizările menționate în manual sunt: adoptarea unei constituții, democratizarea țării și alternanța la putere după alegerile din 1996. Nu se vorbește de rolul pe care l-a avut fostul președinte Iliescu la Revoluție. Nici despre teroriști sau rolul jucat de armată. Moartea tragică a lui Ceaușescu, în comparație cu destinul mai bun al altor conducători comuniști, îl pune într-o lumină, cumva, pozitivă.

Punctul 8 de la Timișoara, scos în față

Într-un alt manual de istorie de clasa a XII-a coordonat de Zoe Petre găsim subcapitolul „De la regimurile partidului unic la democrație (1938–1990)".

Aflăm că: „Regimul pluripartidist a fost reinstaurat în România imediat după prăbușirea regimului comunist, la 22 decembrie 1989, eveniment care a dus și la dispariția Partidului Comunist și a ultimului său conducător, Nicolae Ceaușescu".

Sunt enumerate două cereri ale revoluționarilor: „Abandonarea rolului conducător al unui partid și statornicirea unui sistem democratic pluralist de guvernământ". Evenimentele din decembrie sunt anunțate cronologic: „21 decembrie1989: fuga și arestarea lui Nicolae Ceaușescu. Constituirea FSN" și „prăbușirea regimului comunist și executarea soților Ceaușescu în decembrie 1989 a însemnat sfârșitul totalitarismului".

Urmează câteva explicații despre punctul 8 de la Timișoara, „o adevărată cartă a revoluției Române". Se mai menționează că: „singura țară în care sfârșitul regimului comunist, în decembrie 1989, a dus la vărsare de sânge a fost România". Revoluția Română este sărac zugravită. Menționarea ei este demnă de „cotele apelor Dunării" și nu trezește niciun fior celui care primește informația.

Iliescu, reper biografic

Manualul de istorie pentru clasa a XI-a, coordonat tot de Alexandru Barnea, îi dă voce lui Ion Iliescu, inculpat azi, pentru crimele de la Revoluție.

În capitolul „Lunga tranziție spre statul de drept" se spune: „Îndepărtarea regimului totalitar a fost însoțită încă din primul său ceas de un proiect de reconstrucție instituțională în care la loc de frunte se afla refacerea statului de drept și a societății civile (pluralism politic, alegeri libere, separarea puterilor în stat), puncte importante în comunicatul către țară al Frontului Salvării Naționale din 22 decembrie 1989.

După aproape doi ani de instabilitate și confruntare politică nu de puține ori violentă, primul pas important spre statul de drept l-a constituit adoptarea primei Constituții de după 1989, la 8 decembrie 1991". Urmează un scurt citat din cartea lui Iliescu – „Revoluția trăită".

Ce știm despre crimele comunismului

Au existat trei momente care au definit cruzimea regimului comunist instaurat în România: condamnările la pușcărie din anii '50, colectivizarea forțată și privațiunile de tot felul din anii '80.

Manualul de istorie pentru clasa a XI-a îi dă voce lui Ion Iliescu, inculpat, azi, pentru crimele de la Revoluție

Un accent pus pe aceste momente ar fi putut da comunismului dimensiunea sa tragică.

În manualul coordonat de Barnea se menționează sec:

„Zeci de mii de oameni, între care majoritatea elitelor vechiului regim, au luat drumul închisorilor, au fost deportați, au lucrat în regim de muncă forțată sau au primit domicilii obligatorii".

După care, dând pagina manualului, aflăm brusc că: „autoritățile comuniste au eliberat (după 1964 n.red.) mii de deținuți politici și a fost inițiat un vast program de reconsiderare a valorilor naționale, fiind readuși în prim-plan mari oameni de cultură complet ignorați până atunci".

După ce se vorbește de scurta deschidere a lui Ceaușescu și industrializarea forțată, ajungem la anii '80.

„În iernile grele ale anilor '80, lipsa luminii și a căldurii se combătea în apartamentele de la bloc cu o haină în plus, cum recomandase Ceaușescu. Dacă în București nu vedeai pe unde calci odată cu lăsarea întunericului, plecat în provincie cu trenul la orele serii nu te luminau până acasă decât luna și stelele".

Nicio vorbă despre rezistența anti-comunistă, nicio vorbă despre țăranii trimiși la pușcărie pentru că au refuzat să dea pământul la CAP-uri. Există o scurtă declarație dată de unul din liderii minerilor care au declanșat greva din Valea Jiului.

Cum au fost închiși făuritorii Unirii

În manualul coordonat de Zoe Petre se amintește de alegerile falsificate de comuniști în 1946 și de abdicarea forțată a regelui Mihai.

„Partidul Comunist Român a fost până la începutul anilor 1960 unul dintre cei mai fideli imitatori și aliați ai Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

REÎNTOARCEREA LA DEMOCRAŢIE

Puterea care s-a impus în urma evenimentelor din decembrie 1989 a elaborat o nouă Constituţie, adoptată printr-un referendum în decembrie 1991 (un altul, al revizuirii acesteia, a avut loc în 2003).

Noua lege fundamentală urma unei revoluţii, dar prelua din vechiul regim comunist o formă de stat, republica, impusă printr-un act de forţă, fără nicio confirmare a naţiunii. Dorinţa de a marca diferenţe vizibile faţă de precedentele constituţii liberale, pe care, de fapt, le urma, avea în vedere adaptarea unor instituţii precum Curtea Constituţională sau Avocatul Poporului. Documentele Organizaţiei Naţiunilor Unite reprezentau sursa unor drepturi sociale şi economice de asemeni introduse pentru prima oară.

Era astfel reîntronat în societatea românească statul de drept, înţeleasă pe suveranitatea poporului, separarea puterilor în stat, responsabilitate guvernamentală şi drepturi şi libertăţi cetăţeneşti. Reactivarea societăţii civile reprezenta cea mai bună garanţie a restabilirii democraţiei.

După mai mult de 50 de ani de regimuri autoritare, dictatoriale şi totalitare, societatea dispune acum de un mijloc eficace pentru a reacţiona la orice încercare a statului şi a conducătorilor săi de a ieşi din limitele constituţionale.

Monumentala clădire a Palatului Parlamentului (în plan îndepărtat) văzută dinspre Piaţa Unirii

4

„Finalitatea discursului constituţional le 1948, 1952 şi 1965 este de a investi cu forţă juridică viziunea comunistă asupra libertăţii. O viziune care îngăduieşte un teritoriu vast de la oficializarea planificării până la reglementarea spaţiului locativ şi indicarea bunurilor care

PUŢIN ŞI LEMNOS

Câteva pagini din manualele de Istorie de clasele a XI-a şi a XII-a şi modul în care sunt reflectate Revoluţia din 1989 şi perioada comunistă.

autorităţii unice. Economia o dată subjugată, rămâneau societatea civilă, viaţa intelectuală şi cultura asupra cărora urmau a se exercita presiuni pentru a fi controlate. Zeci de mii de oameni, între care majoritatea elitelor vechiului regim, au luat drumul închisorilor, au fost deportaţi, au lucrat în regim de muncă forţată sau au primit domicilii obligatorii. Pentru a cunoaşte cifra exactă a celor care au suferit, tuturor acestora ar trebui să le adăugăm şi suma membrilor lor de familie, cu totii lipsiţi de bunurile lor şi în primul rând de locuinţă.

Stalinizarea s-a extins şi în domeniul culturii, unde unicul criteriu valoric acceptat era conformitatea ideologică. Scoaterea din bibliotecă a sute de autori acuzaţi de „naţionalism" sau „cosmopolitism", eliminarea din expoziţii a tuturor tablourilor sau sculpturilor socotite decadente şi interzicerea compozitorilor care nu înfăţişau viaţa nouă a ţării a devenit o normă curentă. Disciplinele socio-umane – filosofia, istoria sau sociologia – au fost desfiguratе, oameni de ştiinţă unanim recunoscuţi fiind îndepărtaţi de la catedră, unii dintre ei pierzându-şi chiar viaţa după ani grei de detenţie.

Ieromonahul Gh. Brătianu (fotografiat în închisoarea de la Sighet), unul dintre cei ce au fost supraviţuitori în temnițele comuniste

4

„În «Directiva despre munca cu agentura» se descrie în amănunt procedeul de recolare a informatorilor de către ofiţerii de securitate. (...) Lucrătorul operativ care se ocupă cu crearea reţelei de informatori fixează candidaturile în vederea recrutării, studiindu-le în mod amănunţit şi complet. El stabileşte următoarele: a) date biografice ale persoanei, legături în producţie şi la domiciliu, b) date despre nivelul de pregătire culturală şi politică şi despre părerile şi manifestările politice ale celui avizat, c) date despre aptitudinile şi capabilitatea pentru munca informativă (inteligenţa, capaci-

sunt sumare. Chiar fără sprijinul arhivelor (...), faptele sunt cunoscute, deşi nu suficient cunoscute sau foarte populare: regimul comunist (...) a zdrobit şi anulat proprietatea privată, a introdus arbitrarul politic şi lipsa de apărare ca principiu de bază al justiţiei (...), a încurajat şi premiat oportunismul individual, a fixat servilismul ca bază a ascensiunii sociale, a statuat minciuna şi denunţul ca datorie patriotică."

(Traian Ungureanu, *Despre Securitate, România, ţara „ca şi cum"*, 2006)

Final de decembrie 1989 în Bucureşti – Epoca Ceauşescu se încheie cu violenţă şi incertitudini

LUNGA TRANZIŢIE SPRE STATUL DE DREPT

Începută în regimul totalitar a fost însoţită încă din primul său ceas de un proiect de reconstrucţie instituţională în care la loc de frunte se afla refacerea statului de drept şi a societăţii civile (pluralism politic, alegeri libere, separarea puterilor în stat), puncte importante în comunicatul către ţară al Frontului Salvării Naţionale din 22 decembrie 1989. După aproape doi ani de instabilitate şi confruntare politică nu de puţine ori violentă, primul pas important spre statul de drept l-a constituit adoptarea primei Constituţii de după 1989, la 8 decembrie 1991.

Alegerile din 1992 au confirmat popularitatea lui Ion Iliescu, care a câştigat preşedinţia. S-a format atunci un guvern de coaliţie (majoritar PSD) având-l în frunte pe Nicolae Văcăroiu (1992-1996).

Anii care au urmat s-au caracterizat prin reluarea contactelor cu marile puteri mondiale şi extinderea acţiunilor de integrare în structurile europene (admiterea în Consiliul Europei sau asocierea la U.E.)

Alegerile din 3 noiembrie 1996, la care s-au prezentat peste 75% dintre alegători, au dat câştig de cauză Convenţiei Democratice. Guvernarea s-a confruntat de la început cu grave probleme economice. Opoziţia SUA a împiedicat intrarea României în NATO, dar vizita la Bucureşti a preşedintelui american Bill Clinton a însemnat o încurajare pentru politica de reforme şi un îndemn să continuăm pe drumul pe care ne aflăm. Semnarea tratatului de bază cu Ucraina ne-a adus mai aproape de U.E.

Privatizarea şi restructurarea au mers înainte în 1998, dar PIB a scăzut cu 6,1%, iar rata şomajului a atins 10,4%. Într-un an complicat şi dificil pentru guvernanţi (1999), România a primit vizita papei Ioan Paul al II-lea la Bucureşti şi a deschis negocierile pentru aderarea la Uniunea Europeană. Anul 2000 a dat pentru prima oară speranţe de stabilizare economică (reducerea impozitului pe profit a determinat o creştere record a exporturilor). Alegerile locale, legislative şi prezidenţiale au readus la cârma ţării pe Ion Iliescu şi P.S.D.

Bilanţul guvernării conduse de prim-ministrul Adrian Năstase a înregistrat realizări importante: creşterea economică a fost menţinută la un nivel înalt (de la 4,9% în 2002 la 8,2 în 2004) una dintre cele mai mari din Europa, în vreme ce inflaţia a coborât sub 10%.

1

„Revoluţia Română a fost declanşată de o explozie populară şi este meritul poporului român, al maselor entuziaste mai ales, al spiritului de abnegaţie al tineretului (...), ieşirea oamenilor de pe platformele industriale din 22 decembrie a fost factorul determinant ...

Este total falsă ideea că ar fi putut fi vorba de o lovitură de stat realizată de către forţe organizate, ba încă şi cu forţe de afară. Adevărul este că acest Consiliu al Frontului Salvării Naţionale este emanaţia mişcării şi nu a precedat mişcarea."

(După Ion Iliescu, *Revoluţia trăită*, 1995)

2

„Opinia mea despre evenimentele din decembrie 1989 se înscrie în teoria hibridării revoluţiei cu o camuflată lovi-

Cea mai bună jumătate de pagină

„Se poate vorbi, aşadar, de existenţa, până în 1964, a unui adevărat gulag în România. Este cazul închisorilor de la Sighet, Gherla, Galaţi, Râmnicul Sărat, Aiud şi Piteşti, al şantierelor de la Canalul Dunăre - Marea Neagră, precum şi al coloniilor de muncă forţată de la Cavnic, Baia Sprie, Periprava şi Salcia. O altă caracteristică a represiunii comuniste a reprezentat-o fenomenul deportărilor... Iniţial, deportarea în Bărăgan a vizat aproximativ 40.000 de persoane, care nu erau pe placul noului regim. Deportaţilor li s-a permis să-şi ia doar bunurile pe care le puteau duce singuri...

O pagină nescrisă încă a rezistenţei anticomuniste în România o reprezintă lupta armată din munţi. Organizarea primelor nuclee de luptă anticomunistă s-a realizat în a doua parte a anului 1945, devenind din ce în ce mai vizibile odată cu creşterea influenţei PCR.

Cele mai importante grupuri de rezistenţă armată au fost Haiducii Muscelului, Sumanele Negre, Mişcarea Naţională de Rezistenţă, Haiducii lui Avram Iancu, Graiul Sângelui... Depăşite numeric şi fără prea multe provizii şi muniţii, aceste grupuri au fost decimate de către puterea comunistă", se arată în manualul coordonat de Zoe Petre.

A pus capăt libertăţilor fundamentale şi respectării drepturilor omului, înlăturând orice formă de pluralism politic. A naţionalizat industria, băncile şi comerţul, dar şi casele unor familii nu odată modeste. A desfiinţat proprietatea privată în agricultură şi a impus colectivizarea terenurilor agricole...

În perioada când în fruntea sa s-a aflat Nicolae Ceauşescu (1965–1989), PCR a adoptat o ideologie naţionalistă agresivă şi a impus cultul conducătorului său şi al soţiei acestuia, Elena Ceauşescu".

Dintr-un studiu de caz aflăm că, „din 1948 până la 22 decembrie 1989, România a traversat cea mai lungă perioadă în care s-a aflat sub dominaţia unui partid unic, Partidul Comunist – adversar declarat şi brutal al oricărui pluralism şi al oricărei contestări politice".

Marea epurare din anii '50 este menţionată prin referire la liderii politici interbelici. „Unul dintre făuritorii României Mari, Iuliu Maniu, a fost condamnat la închisoare pe viaţă şi şi-a găsit sfârşitul în penitenciarul de la Sighet, în 1953, iar Ion Mihalache a primit tot pedeapsa cu închisoare pe viaţă şi a murit, în 1963, în puşcăria de la Râmnicul Sărat."

Un aspect pozitiv îl reprezintă descrierea colectivizării:

„Cu toată campania de ameninţări, intimidări şi abuzuri comise pentru a convinge micii proprietari rurali să-şi cedeze pământurile, rezistenţa ţărănimii la colectivizare a fost mare. Pentru realizarea colectivizării, după anul 1953, autorităţile comuniste au făcut apel la organele de represiune, justiţie, administraţie şi la un uriaş aparat de propagandă, în scopul convingerii ţăranilor de «binefacerile» sistemului comunist în agricultură, metodele dure alternând cu diferite promisiuni". N

EDITORIAL

Dacă negi realitatea, realitatea nu devine mai bună

RĂZVAN CHIRUȚĂ, redactor-șef al *Newsweek România*

Românii au nevoie mereu de idoli, iar această nevoie e cumva firească într-o lume în care senzația e că „totul este o mizerie" și mai nimeni nu prea vrea să fie cinstit și să respecte regulile.

În lipsa unor modele reale, credibile, ne-am creat de-a lungul timpul tot felul de statui din carton, pe care le-am poleit cu aur de proastă calitate și la care ne-am închinat apoi până când pojghița s-a scorojit, cartonul s-a topit, iar pe soclu a rămas doar un pic de gunoi.

Ne-am declarat de fiecare dată dezamăgiți, ne-am jurat că e ultima dată când ne mai lăsăm păcăliți, apoi am început să construim alți idoli. Din carton mai gros, cu poleială mai strălucitoare, dar tot fără coloană de susținere pe dinăuntru.

Cum, în momentul de față, în viața politică, nu mai există nimeni din zona „partidelor serioase" care să fie considerat demn de măcar un bust, singurul pe listă cu potențial de idolatrizare a rămas, deocamdată, George Simion.

Explozia de notorietate și audiență din ultimele luni ale co-liderului AUR are legătură exclusiv cu faptul că scena a rămas goală după dezastrul politic din 2021.

Președintele Iohannis a dezămăgit crunt, iar mulți dintre cei care l-au votat în 2019 fie s-au retras supărați, fie s-au reorientat spre alte direcții. PNL s-a sinucis, după războiul civil din partid și nu mai e perceput nici măcar de electoratul liberal ca o alternativă mai bună la PSD.

Niciunul dintre liderii pesediști nu are în acest moment anvergura de a capitaliza politic cât să devină semnificativ. Sunt fie șterși, fie uzați deja.

USR se îndreaptă cu viteză în irelevanță, din cauza scandalului guvernării de anul trecut, care s-a răsfrânt electoral și asupra lor, pe principiul „puteau să facă mai mult", „puteau să lupte mai cu curaj". Iar revenirea PSD la putere a dezamăgit susținătorii acestui partid, care acum preferă să-și vadă de viață, ca înainte de 2017, ignorând-o din nou pe cea politică.

Terenul este liber, așadar, și George Simion l-a ocupat rapid. Co-liderul AUR este în ultimele luni cel mai activ politician, fie că e vorba de live-uri din Parlament, cu zeci de mii de distribuiri, de proteste împotriva restricțiilor cauzate de COVID-19 sau că merge mii de kilometri prin țară, pentru a se face cunoscut și a duce mai departe mesajul său.

Cei care cred că AUR poate fi combătut doar pe Facebook ar trebui să afle că România nu înseamnă doar București, Cluj, Iași, corporația modernă în care lucrează, sala de sport cu aparate de ultimă generație la care merg sau restaurantele cu prețuri peste medie la care mănâncă în weekend.

Există o parte încă foarte mare din populația acestei țări care nu știe dacă mâine mai are ce mânca. Oameni care se simt abandonați inclusiv de PSD, chiar dacă de la ei mai așteaptă câțiva lei în plus, oameni care nu se văd în bulele clasei mijlocii, oameni care sunt ignorați cu aroganță și dispreț de politicienii celorlalte partide.

În schimb, George Simion a intuit că tocmai acolo unde ceilalți scuipă e loc de crescut pentru el. Iar rețeta nici măcar nu e nouă.

Întotdeauna, în perioade de criză, zonele sărace, populația obosită, oamenii aduși la disperare de incoerența guvernelor au fost rezervorul de reușită politică a populiștilor și extremiștilor.

Dacă ignorăm această realitate, ea nu dispare. Dacă îi disprețuim pe oamenii săraci, aceia nu vor vota „partide moderne", ci pe cei care-i ascultă, chiar și mincinos. Dacă cei care se tem de extremism nu întorc ochii și spre ceea ce e dincolo de ecranul calculatorului, nu înseamnă că extremismul nu mai crește. Din contră.

Ascensiunea lui George Simion are o singură explicație: este singurul care, în acest moment, oferă o oarecare speranță unei părți a populației care se simte abandonată și înșelată de stat, de guvern, de parlament, obosită de pandemie și sătulă să muncească prin străinătate, departe de familii.

Cât timp pe scena politică nu va apărea un personaj cu valori democrate care să convingă, George Simion aleargă aproape singur spre 2024. Cu sau fără ajutor din culise.

Banii tocați pe sinecuri și pomeni

MIRCEA MARIAN, senior-editor al *Newsweek România*

Nu sunt bani. Nu sunt bani: de aceea Guvernul tergiversează măsuri eficiente de compensare a creșterii prețurilor la energie. De aceea ni se spune că noi măsuri vor intra în vigoare în aprilie, adică după ce iarna a trecut.

O reducere a taxelor pe energie, în primul rând a TVA-ului - măsura cea mai frecvent utilizată în alte state europene pentru a tempera creșterile de prețuri - ar presupune încasări mai reduse la buget.

Însă, bugetul a fost construit deja pe un fals, pe încasări supraevaluate, iar, dacă se va reduce TVA-ul la energie, se va ieși din ținta de deficit.

Orice măsură de compensare a facturilor costă, indiferent dacă se va reduce TVA-ul sau se vor da ajutoare țintite către persoanele defavorizate. Guvernul Norvegiei, de exemplu, subvenționează, între decembrie și martie, facturile la energie electrică. Îl costă un miliard de dolari. Italia are un pachet mai complex, costurile sunt de cinci miliarde de euro. În Olanda, impactul reducerii taxelor la energie va fi de circa 3,2 miliarde de euro. Suedia a pus deoparte 664 de milioane de dolari pentru a compensa creșterea prețurilor. În România, toți decidenții politici evită să spună de ce sume dispune Guvernul pentru a diminua impactul acestor facturi - adică exact punctul de unde ar trebui să înceapă discuția. Nu sunt bani fiindcă:

- Au crescut salariile magistraților și pensiile speciale.
- Au sporit angajările la stat, mai ales sinecurile. Doar între septembrie și noiembrie, au mai apărut 15.000 de bugetari, iar în decembrie a fost o adevărată veselie în sporirea numărului de angajați din aparatul guvernamental. Doar ministerul (inutil) al doamnei Firea aduce 280 de angajări în plus, mai toate pe salarii excepționale.
- PSD și-a impus, imediat ce a venit la guvernare, măsurile sociale, țintite către electoratul său. Pe scurt, Guvernul nu a făcut decât să crească cheltuielile în zona sinecuri și mită electorală. Mai rău, este evident că nu are capacitatea să impună legea și să crească nivelul colectării. De exemplu, PSD a pus mâna pe vămi, le-a scos din subordinea ANAF și nu cred în ruptul capului că a făcut asta ca să strângă șurubul și să diminueze contrabanda.

Problema este că explozia facturilor a lovit direct în electoratul PSD. Probabil că acesta nu-și amintește ce minciuni turna Partidul la final de octombrie, când anunța că plățile din iarna 2021/2022 vor fi la fel ca și cele din iarna anterioară. Dar va vedea nota de plată, uriașă. Așa că, acum, Marcel Ciolacu și echipa sa nu fac decât să lanseze diversiuni și să paseze vina pe alții: partidele de dreapta, liberalizarea, USR, Ludovic Orban sau CSAT.

În sfârșit, trei observații scurte la această criză:

- ministrul PNL al Energiei, complet depășit de situație. Prostia pe care a spus-o - ca oamenii să nu-și mai plătească facturile - a fost taxată chiar de șeful său pe linie de partid, Florin Cîțu: dacă cetățenii decid să nu-și mai plătească nici taxele?
- Guvernul câștigă enorm de pe urma creșterii prețurilor la energie: Hidroelectrica a făcut un profit uriaș, care, în loc să meargă în investiții, va deveni venit la buget, prin încasarea dividendelor. Guvernul deține 80% din Hidroelectrica.
- ANRE-ul, controlat de o grupare de nulități pesediste, a fost spectator, deși știa ce va urma de acum multe luni. PSD își protejează mediatic sinecuriștii strecurați în această instituție.

Ce se va întâmpla? Probabil că nu mare lucru, fiindcă, mă repet, nu sunt bani. Câtă vreme presa a făcut scandal, a fost agitație în tabăra guvernamentală. Se lasă liniștea, dispare și interesul politicienilor pentru această problemă. PSD și PNL speră ca acest uriaș eșec să fie uitat până în 2024, la alegeri.

GUVERN

Războaiele premierului Ciucă

Programul de guvernare, lipsit de elemente concrete, a fost finalizat repede de către liderii PSD, PNL și UDMR. Și bugetul a reușit să treacă de Parlament într-un timp record: patru zile, în condițiile în care în anii anteriori dezbaterile durau cel puțin 3-4 săptămâni.

GUVERNUL CIUCĂ ARE DE REZOLVAT ÎN 2022 PROBLEME dificile care divizează atât societatea, cât și partidele aflate la guvernare. Primele controverse ale noului Executiv sunt cele legate de: menținerea sub control a pandemiei, echilibrarea bugetului pe 2022, inclusiv soarta pensiilor pe termen lung, și numirile noilor secretari de stat și prefecți, pe listele de propuneri fiind inclusiv personaje cu probleme penale.

Plagiatele și datele false din CV-uri sunt o altă bătaie de cap pentru premier: ministrul Digitalizării, Florin Roman, și-a pierdut postul după acuzațiile că și-ar fi copiat masteratul și ar fi mințit că a scris o carte.

PSD crește pensiile, inclusiv cele speciale

Exilat la șefia Senatului, fostul premier Florin Cîțu a început să critice – deocamdată discret – planurile PSD, care a impus o ordonanță de urgență prin care pensiile se vor majora cu circa 10%.

„Am făcut un calcul rapid cu ceea ce am agreat noi, PNL, pe pensii, și ce avem acum în buget și am atinge foarte rapid acea limită de 9,4% din PIB. Trebuie să fim foarte atenți (...) Pe noi ne interesează și deficitul la pensii să nu crească, pentru că, până la urmă, ne furăm căciula, pentru că pe de o parte creștem pensiile și pe de alta, creștem deficitul", a declarat Cîțu.

Liderul PSD, Marcel Ciolacu a respins abordarea liberală, care afirmă că nu ar fi bani pentru pensii: „Noi nu ne gândim să fim mai eficienți la colectare, noi ne gândim cum îi lăsăm pe oameni să moară de foame. Pensia minimă crește la 1.000 de lei, nu este o extravaganță". Ciolacu a continuat să susțină ideea unei taxe de solidaritate, de 1% din cifra de afaceri, pentru companiile cu cifră de afaceri peste 100 de milioane de lei.

Pe de altă parte, ministrul PSD al Finanțelor, Adrian Câciu, a anunțat că vrea recalcularea unor pensii speciale pentru militari – aici fiind incluși și polițiștii. De altfel, în 2022, bugetul Ministerului Apărării – condus, până acum câteva luni, chiar de Nicolae Ciucă - prevede o majorare de circa 11% a alocărilor pentru pensiile plătite de acest minister.

În total, România va plăti în 2022 circa 11 miliarde de lei pentru toate pensiile speciale sau de serviciu.

În ceea ce privește pensiile speciale pentru primari – care ar fi încărcat bugetul cu 600 de milioane de lei, dacă ar intra în vigoare la 1 ianuarie 2022 –, PSD a acceptat să fie amânate cu un an. Totuși, niciuna dintre formațiunile aflate la putere nu își propune să le abroge definitiv.

Premierul, atacat de colegi

Faptul că premierul Ciucă a acceptat proiectele PSD, ba chiar le-a prioritizat, fiind reglementate prin OUG, i-a

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

atras din nou criticile liderului PNL Florin Cîțu: „Chiar nu știu de ce nu a respectat premierul programul de guvernare. Aceasta e dezamăgirea mea. Premierul va trebui să vină în BEX să prezinte bugetul colegilor. Nici nu știu dacă știa până am adus eu discuția". Cîțu i-a reproșat lui Ciucă faptul că a acceptat proiectele PSD – mai ales cel privind majorarea pensiilor – dar nu a respectat programul PNL de alocare a 7% din PIB către investiții.

Lui Cîțu i s-a alăturat secretarul general adjunct al PNL, Gheorghe Pecingină.

„De ce 7 și nu 6,7%? Aud zilele acestea poziționări care lasă de înțeles că 6,7 sau 7% buget pentru investiții e tot pe acolo, deci de ce insistă PNL așa tare pe cifra asta care, în fond, nu se schimbă prea mult, conform bugetului adoptat ieri de Guvern. Poate părea o diferență insignifiantă, dar în sume reale, diferența este undeva la aproximativ 3,4 miliarde lei (6,71% din PIB înseamnă la acest moment 88,8 miliarde lei)", a arătat Pecingină.

Ministrul PSD al Finanțelor, Adrian Câciu a anunțat că vrea recalcularea unor pensii speciale pentru militari – aici fiind incluși și polițiștii.

Însă premierul nu a răspuns criticilor, iar bugetul de stat a trecut de Parlament fără modificări majore.

PSD nu crește taxele. Deocamdată

După ce a insistat fie pe introducerea unei taxe pe venitul marilor companii, fie pe abandonarea cotei unice,

formațiunea lui Marcel Ciolacu pare să fi renunțat. Inițial UDMR a susținut poziția PSD, iar liberalii erau în minoritate.

„Toată lumea vorbea de taxă de solidaritate și am spus OK, dar haideți să vedem cine cu cine trebuie să fie solidar într-o astfel de perioadă. Nu este ceva uzual, trebuie o discuție și cu mediul de afaceri, au existat deja mici discuții, unii acceptă mai ușor, alții mai greu, dar eu spun așa: O taxă de 1% din cifra de afaceri pentru o perioadă de un an, și vorbim de cifra de afaceri pentru anul 2021 (...), acest lucru înseamnă un venit important", a declarat Kelemen Hunor. Însă discuția a fost abandonată după ce mediul de afaceri, inclusiv Camera de Comerț Româno-Americană, AmCham, a protestat.

„Așa cum am subliniat și la preluarea mandatului, nu vom crește și nu vom introduce noi taxe pentru a aduce bani la buget. Sunt adeptul responsabilității fiscal-bugetare - vom ține sub control deficitul bugetar", a scris, pe Facebook, la 30 noiembrie, ministrul de Finanțe Adrian Câciu.

Consiliul Fiscal a pus sub semnul întrebării capacitatea Guvernului de a crește nivelul de colectare a taxelor. „Este drept că poate exista o colectare mai bună a taxelor și impozitelor, dar aceasta este ipotetică (în special în privința deficitului de încasări la TVA, pe care un raport recent al Comisiei Europene îl plasează, în termeni relativi, la cel mai ridicat nivel din UE – 34,9% – față de un nivel mediu în UE de 10,3%)", se arată în raportul Consiliului Fiscal privind proiectul de buget pe 2022.

Consiliul estima că se vor colecta cu 1,5 miliarde de lei mai puțin decât ceea ce spera Ministerul de Finanțe.

Însă, potrivit unor surse din Executiv, PSD și UDMR nu au abandonat ideea taxei de solidaritate, mai ales că nu există siguranța că veniturile estimate la buget vor fi realizate.

Certificat verde, după voia AUR

Modul de abordare a pandemiei, în condițiile răspândirii variantei Omicron, separă PNL și PSD, așa că legislația promovată de guvernul Cîțu privind certificatul verde a fost blocată în Camera Deputaților.

PSD a insistat ca acest certificat să nu fie impus în biserică – deși, în Grecia, de exemplu, la slujbe pot participa doar cei vaccinați sau cu un test PCR negativ.

PSD susține un certificat verde pentru trei variante: cei care au trecut prin boală, cei vaccinați sau cei testați negativ. Astfel, formațiunea lui Ciolacu se apropie de AUR, care ar vrea ca și cei testați pentru anticorpi să obțină un certificat verde. PNL nu ar vrea ca de certificat verde să beneficieze și cei care susțin că ar avea anticorpi.

„Variante îndulcite sau variante care, eu știu, oarecum să se plieze pe așteptările unei categorii sociale, care de exemplu e împotriva acestui vaccin nu ar trebui să-și găsească loc în decizia noastră, adică nu ar trebui să fim influențați", afirma purtătorul de cuvânt al PNL, Ionuț Stroe.

PSD a apreciat că proiectul de lege privind certificatul verde, elaborat de guvernul Cîțu, ar trebui abandonat, iar noul Executiv ar trebui să vină cu propria variantă.

O altă discuție care a separat PNL de PSD a fost câte teste pot fi oferite gratuit celor nevaccinați. Liberalii au susținut că nevaccinații trebuie să le plătească integral.

Penalii PSD sunt victime

Președintele PSD, Marcel Ciolacu, a reușit să-l impună pe amicul său, Marian Neacșu, în funcția de secretar general al Guvernului. Tot Ciolacu reușise să-i asigure acestuia, în 2019, un post călduț în conducerea Autorității Naționale de Reglementare în Energie (ANRE), deși Neacșu nu are nicio legătură cu domeniul, el fiind fost economist la un IAS, fiind specializat în furajarea animalelor.

Însă principala problemă a lui Marian Neacșu este că are o condamnare definitivă, la șase luni de

Deputata Laura Vicol, noua șefă a Comisiei Juridice a Camerei Deputaților, a apărat ca avocată o serie de interlopi cunoscuți

COMPLICAT
Premierul Nicolae Ciucă administrează o coaliție complicată PNL, PSD, UDMR, în care partenerii se sapă inclusiv în cadrul aceluiași partid.

închisoare, cu suspendare, pentru că și-a angajat fata la biroul parlamentar. Ciolacu a minimalizat condamnarea, spunând că protejatul său nu a furat. O problemă de etică a apărut și la numirea deputatei PSD Laura Vicol în fruntea Comisiei Juridice a Camerei Deputaților.

Ca avocată, Vicol a apărat o serie de interlopi cunoscuți. În plus, primul ei soț, Mihai Vicol, precum și unul dintre iubiții ei, Leo de la Strehaia, au fost condamnați penal. Ciolacu a spus că va discuta în partid despre promovarea lui Vicol la șefia Comisiei Juridice, dar a menținut-o în funcție. De altfel, o tactică asemănătoare a fost folosită în cazul lui Dan Tudorache, primarul Sectorului 1, cercetat penal: în campania electorală, președintele PSD spunea că-l va invita să demisioneze din Legislativ, dar după alegeri n-a mai luat nicio măsură.

Eterna problemă a plagiatelor

Premierul Ciucă l-a împins pe Florin Roman afară din Executiv, după ce presa l-a acuzat pe ministrul Cercetării și Digitalizării că și-ar fi plagiat lucrarea de masterat.

Mandatul lui Roman a fost unul din cele mai scurte: a rezistat circa 20 de zile în poziția de ministru. El s-a plâns că a fost victima unui linșaj coordonat de forțe oculte, pe care nu le-a identificat.

„În cazul meu au fost două tipuri de atacuri, cel politic, iar regizorul acestui atac a și recunoscut de altfel, că a dorit să se împăuneze ca mare învingător, e dl. Cioloș. În planul forțelor oculte, le-am simțit, încă nu le pot defini deși am cerut sprijinul instituțiilor statului când am simțit că lucrurile scapă de sub control", a declarat fostul demnitar, la o dezbatere televizată.

Însă presa a prezentat faptele diferit: Cartea care apare în CV-ul fostului ministru, „Teoria sistemelor informaționale", este de negăsit.

Rectorul Universității Babeș-Bolyai i-a cerut imperativ lui Florin Roman să-și modifice CV-ul, întrucât nu a absolvit această universitate: „Noi i-am și transmis într-un fel domnului ministru că trebuie să corecteze în CV, iar discrepanțele care au fost să le explice".

Florin Roman a trimis către *Libertatea* 10 pagini din lucrarea sa de masterat. Ziarul a descoperit că erau integral plagiate.

Roman a plecat din Guvern, dar și-a menținut funcția de vicepreședinte al PNL și a rămas parlamentar.

PUBLICITATE

EXCLUSIV

RAPORT

Angajări ilegale în MS, sub patronajul ministrului Tătaru

România nu are spitale regionale, dar Ministerul Sănătății are o direcție care se ocupă de monitorizarea și implementarea acestora de la finalul anului 2017. De atunci, direcția este considerată „ușa secretă" prin care se fac angajări în Ministerul Sănătății. – *Petru Zoltan*

***NEWSWEEK ROMÂNIA* OBȚINUT** în exclusivitate un raport de control care arată cum se fac angajările controversate în Ministerul Sănătății. Dar și neregulile care au patronat aceste angajări în mandatul de ministru al lui Nelu Tătaru și al secretarului general Nicoleta Rusu.

Spitale regionale pentru campania electorală

PSD a promis în campania electorală din 2016 construirea a 8 spitale regionale și a unui complex medical în București.

Astfel, la nivelul Ministerului Sănătății s-a înființat Direcția de Monitorizare – Implementare Spitale Regionale, la conducerea căreia a fost numită ieșeanca Cristina Laura Gafton. Ea era fosta șefă a Laboratorului Central pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Conform atribuțiilor, noua direcție trebuia să se ocupe procedurile operaționale aferente monitorizării și implementării proiectelor spitalelor regionale. Dar răspundea și de coordonarea și gestionarea etapelor de implementare ale proiectelor spitalelor regionale, inclusiv integrarea serviciilor la nivel regional, modelul de management, finanțare, operare și formare profesională. Între timp, construcția celor opt spitale regionale a fost tergiversată din varii motive. Fostul ministru al Sănătății Vlad Voiculescu a anunțat că până în anul 2024 vom avea fundațiile acestor unități spitalicești. Atunci vom avea o nouă rundă de alegeri parlamentare.

Concurs cu condiții ilegale

În vara anului 2020, Cristina Laura Gafton, în calitate de șefă a Direcției Spitale Regionale, a solicitat ministrului Sănătății Nelu Tătaru să-i aprobe angajarea a șase persoane, fără concurs. Cinci pe funcțiile de consilier grad 1A și una pe funcția de consilier debutant. Solicitarea i-a fost aprobată de secretarul general Nicoleta Rusu și de ministru.

Candidații pentru cele șase posturi erau obligați să dea o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu sunt încadrați la o altă instituție publică sau privată. Asta înseamnă că direcția lui Gafton voia să angajeze șomeri sau persoane fără un loc de muncă.

Conform raportului de control, această condiție „este neconstituțională și excede condițiilor stabilite prin ocuparea postului prin OMS nr.905/2020, devenind astfel ilegală".

Mai mult, condiția introdusă suplimentar aduce atingere dreptului constituțional la muncă, fiind de astfel și discriminatorie și vădit contrară Constituției și Codului Muncii.

Tot în raport se precizează că nu a fost reglementată necesitatea indicării unei minime bibliografii, care să fie cunoscută și parcursă de către candidați, în condițiile în care aceștia urmau să exercite funcția în cadrul unei autorități publice centrale, ceea ce impune anumite rigori și cunoștințe.

Haos și ilegalități în MS

Comisia de evaluare a candidaților a fost compusă din Cristina Laura Gafton, Carmen Mihaela Angheluță și Sorin Mihai Ivan. Secretar al comisiei a fost desemnată Carmen Bulgariu, de la Resurse Umane.

Pentru poziția de consilier debutant au fost admiși trei candidați, motiv pentru care comisia a organizat un interviu pentru departajarea acestora. Într-un final, postul i-a revenit cântăreței Codruța Elena Filip. Pentru posturile de consilier grad 1A au fost admise doar trei persoane: Vasilica Badea, Adrian Antonie și Iulian Macovei.

Apoi au început haosul și ilegalitățile în Ministerul Sănătății. Pentru cei patru candidați admiși au fost elaborate proiectele de ordin de ministru privind numirea lor pe funcții. Corpul de Control a constatat că proiectele de ordin conțineau în preambul informații eronate. Nici măcar nu indicau concret

La nivelul fiecărui minister există portițe prin care se fac angajări controversate.

articolele de lege incidente aplicării grilei de salarizare.

Cu toate acestea, au fost avizate de directorul Resurselor Umane Iuliana Costin, șeful de serviciu Oman Valeriu, directorul general adjunct Maria Marta Preda și directorul general Lucian Indrei. Documentele au mai fost semnate inclusiv de Nicoleta Rusu, secretarul general de atunci al Ministerului Sănătății, promovată în funcție tot de ministrul Nelu Tătaru.

Contracte înregistrate ilegal în Revisal

Ordinele de numire ale celor patru persoane nu au fost semnate de ministru. Cu toate acestea, au fost întocmite și contractele individuale de muncă. Corpul de Control a reținut că, „deși contractele individuale de muncă nu au fost semnate, au fost înregistrate în Revisal și le-au fost eliberate legitimații de muncă". Complet ilegal!

Potrivit raportului de control, Biroul Încadrări Personal a transmis că înregistrarea contractelor nesemnate în Revisal a fost făcută de Carmen Mihaela Bulgariu. Raportarea contractelor în Revisal a fost făcută pe 26 august 2020 pentru că cei patru candidați urmau să înceapă efectiv munca pe 1 septembrie 2020. Pe scurt, cei patru candidați figurau angajați, deși ordinele de numire nu erau semnate de ministru.

Legitimațiile eliberate ilegal

Newsweek România a dezvăluit o parte din aceste angajări controversate după ce legitimația de serviciu eliberată pe numele Codruței Elena Filip a fost publicată pe Facebook de soțul acesteia. Ministrul Nelu Tătaru a vrut să îngroape scandalul, motiv pentru care a încercat să inducă ideea că legitimația ar fi fost falsă.

Mai mult, ministrul declara public că Codruța Filip nu este angajata MS, deși contractul de muncă era înregistrat în Revisal și avea legitimație de serviciu. În tot acest timp, purtătoarea de cuvânt a MS, Oana Grigore, încerca să convingă jurnaliștii că informațiile publicate de *Newsweek România* sunt eronate. Deși documentele o contraziceau. „Eliberarea legitimațiilor de serviciu se realizează după îndeplinirea formalităților de angajare, respectiv de numire în funcție și de încheiere a contractului de muncă, legitimația fiind un act oficial care atestă faptul că o persoană este angajată a MS", potrivit raportului de control.

Documentul citat mai arată că completarea, avizarea și eliberarea celor patru legitimații de serviciu a fost făcută de Carmen Bulgariu „la insistența doamnei Cristina Gafton". Cristina Gafton a negat că ar fi cerut acest lucru.

Bătaie de joc la MS

Adrian Antonie a fost validat de Cristina Gafton pe funcția de consilier 1A. Ulterior, a fost trimis să își desfășoare activitatea la Direcția de Sănătate Publică Dolj, deși câștigase postul la Direcția Spitale Regionale. Cu toate că ordinul de ministru legat de angajare nu era semnat.

În raportul de control se menționează că, „la cerința doamnei directoare

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

Cristina Gafton s-a prezentat la locul de muncă în perioada 1- 22.09.200, neavând nicio înștiințare de la Ministerul Sănătății. La DSP Dolj a semnat electronic minuta de informare, i s-a făcut adresă de mail, a semnat condica de prezență în activitate".

Dar, pe 22 septembrie, a aflat de la colegii săi că i s-a radiat contractul de muncă din Revisal de o săptămână.

Anchetă mușamalizată de Tătaru

Corpul de Control a constatat o serie de ilegalități în desfășurarea concursurilor de angajare la Ministerul Sănătății, dar liberalul Nelu Tătaru nu a luat nicio măsură. Mai mult, a încercat să ascundă rezultatele controlului. Cu toate acestea, directorul Lucian Indrei și-a dat demisia, dar nu înainte de a le cere celor patru candidați să restituie legitimațiile de serviciu.

Directorul Lucian Indrei era un apropiat al ministrului Nelu Tătaru. El a fost directorul Direcției de Sănătate Publică Iași, dar ministrul Tătaru a emis un ordin prin care a fost transferat la Ministerul Sănătății. Pe postul lăsat liber la Iași a fost numită Cătălina Benchea, nimeni alta decât soția medicului Lucian Indrei.

Pensionarul de la STS

La nivelul fiecărui minister există portițe prin care se fac angajări controversate.

Așa se întâmplă și la Ministerul Sănătății, care a făcut mai multe angajări controversate prin Direcția de Monitorizare – Implementare Spitale Regionale. De exemplu, în anul 2018, Avian Daniel Pop a fost numit consilier la celebra direcție de monitorizare a Spitalelor Regionale. El lucrase anterior ca șef serviciu la Serviciul de Telecomunicații Speciale. În acel an, tocmai se pensionase și urma să încaseze o pensie anuală de 108.000 lei. Adică 9.000 de lei în fiecare lună.

Dar ,după doi ani petrecuți la Direcția de Monitorizare – Implementare Spitale Regionale, Avian Pop a dat concurs pe o funcție de șef serviciu la Asistență Medicală, Medicină de Urgență și Sănătate Publică, o altă structură a MS.

Conform declarației de avere depusă în anul 2021, Avian Pop cumulează pensia, care între timp a crescut la 9.500 lei, cu salariul de bugetar de aproximativ 7.300 de lei.

Cine este Nicoleta Rusu?

Liberalul Nelu Tătaru a decis în mandatul său de ministru al Sănătății ca funcția de secretar general să-i revină Nicoletei Rusu. Numirea s-a făcut printr-o decizie emisă de premierul de atunci Ludovic Orban, deși Nicoleta Rusu nu avea experiență pentru ocuparea celei mai importante funcții din Ministerul Sănătății. Se întâmpla în mai 2020. A rezistat pe funcție timp de un an de zile. Apoi, ministrul Ioana Mihăilă de la USR a decis ca aceasta să coboare o treaptă, pe funcția de secretar general adjunct. Funcție pe care o deține și în mandatul actualului ministru Alexandru Rafila. Nicoleta Rusu s-a transferat în anul 2007 de la Ministerul Integrării Europene la Ministerul Sănătății pe funcția de consilier afaceri europene. Dar ea se ocupa cu pregătirea mapelor pentru oficialii din MS care urmau să participe la sedințele de Guvern. Șase ani mai târziu, avea să fie numită temporar pe funcția de șef serviciu. Dar se ocupa în continuare de pregătirea mapelor. Apoi, în 2019, ministrul Sorina Pintea de la PSD a decis ca Rusu să dea concurs pentru ocuparea definitivă a postului de șef birou.

CODRUȚA ELENA FILIP

POLITICĂ

Reglementa medicamentele, acum le promovează

Fosta șefă de cabinet a lui Vlad Voiculescu face lobby pentru medicamente la Bruxelles.

ALEXANDRA TAMAȘ, FOSTA ȘEFĂ de cabinet a ministrului Sănătății Vlad Voiculescu și vicepreședinte al Agenției Naționale a Medicamentului, a preluat funcția de director „afaceri publice" a Federației Europene a Industriilor și Asociațiilor Farmaceutice (EFPIA), principala organizație de lobby de la Bruxelles a marilor jucători din industria farmaceutică.

Înainte de a lucra pentru Voiculescu, Alexandra Tamaș i-a consiliat pe liberalii Victor Costache și Nicolae Dragoș Garofil, actualul consilier onorific al ministrului Alexandru Rafila.

La vârful MS

Newsweek România a dezvăluit anul trecut că șefa de cabinet a ministrului Vlad Voiculescu a lucrat pentru giganții din industria farmaceutică GlaxoSmithKline (GSK) și Pfizer. La GSK avea grijă ca politicienii și guvernul să asigure un mediu de afaceri durabil pentru ca firma la care lucra să își atingă obiectivele în afaceri.

Pentru Pfizer se ocupa de dezvoltarea și implementarea unor strategii care vizau conturarea politicii locale de sănătate și produsele farmaceutice. Mai exact se ocupa de cartografierea și segmentarea părților interesate, analiza mediului politic, economic și medical, elaborarea și livrarea mesajelor companiei Pfizer. A lucrat la Pfizer până în decembrie 2018.

Un an mai târziu, avea să ajungă la vârful Ministerului Sănătății în calitate de consilier personal al ministrului liberal Victor Costache. După ce a fost schimbat din funcție ministrul, Alexandra Tamaș a ajuns consiliera personală a secretarului de stat Nicolae Dragoș Garofil, tot de la PNL.

Șefa de cabinet a lui Voiculescu

De la PNL, Alexandra Tamaș a trecut în tabăra Uniunii Salvați România. Vlad Voiculescu, actualul șef al USR București, a fost numit ministru al Sănătății în data de 23 decembrie 2020. Atunci a decis să o angajeze ca șefă de cabinet pe Alexandra Tamaș. Ulterior, ministrul a reușit să o impună la conducerea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România (ANMDMR). Inițial, a fost numită pe 20 ianuarie 2021 în Consiliul de Administrație al ANMDMR. Apoi, după două luni, Vlad Voiculescu a emis un ordin prin care a decis să o numească în funcția de vicepreședinte. Agenția Națională a Medicamentului aprobă intrarea pe piață a medicamentelor, evaluează studiile cu privire la medicamente și reglementează legislația aferentă.

Angajată de EFPIA

La scurt timp după ce ministrul Vlad Voiculescu a fost remaniat de premierul Florin Cîțu, Alexandra Tamaș a părăsit funcția de vicepreședinte al Agenției Naționale a Medicamentului. A fost angajată imediat pe funcția de director „afaceri publice" de Federația Europeană a Industriilor și Asociațiilor Farmaceutice (EFPIA), cea mai mare organizație de lobby pentru industria farmaceutică de la Bruxelles. Președintele organizației este Hubertus von Baumach, cel care conduce compania Boehringer Ingelheim, a doua cea mai mare companie farmaceutică din Germania. La vârful organizației se află reprezentanții a 33 de mari companii farmaceutice din întreaga lume.

Corporate Europe Observatory a dezvăluit că la Bruxelles s-au făcut presiuni din partea EFPIA asupra Uniunii Europene pentru a respinge propunerea Indiei și Africii de Sud, state care solicitau să se renunțe la drepturile de proprietate intelectuală asupra vaccinurilor și medicamentelor pentru coronavirus.

Cele două state și-au motivat solicitarea depusă la Organizația Mondială a Comerțului pentru a putea produce vaccinurile brevetate împotriva coronavirusului. ***(P.Z.)***

FOTO: PAGINILE PERSONALE DE FACEBOOK

REȚETĂ DE INSPIRAȚIE LEGIONARĂ

De ce are succes AUR

Alianța pentru Unirea Românilor (AUR) a încheiat 2021 cu un protest de tipul „asalt asupra Capitoliului", organizat la Parlament chiar în 21 decembrie, zi marcantă a Revoluției din 1989. Și a început noul an minimalizând Holocaustul, ceea ce i-a adus un dosar penal in rem deschis de Parchetul General.

DERAPAJELE AUR AU ÎNCEPUT CHIAR DE LA INTRAREA formațiunii în Parlament, la finele lui 2020, și au antrenat adesea comparația între Alianța pentru Unirea Românilor și extrema dreaptă interbelică.

„Pentru noi începe un război ideologic al cărui deznodământ va sta în înlăturarea actualei clase politice. În patru ani vom disloca partidele din Parlament. Vom schimba figurile, vom primeni limba, vom aduce bucuria de a fi români. Vom regăsi gustul mistic de a fi creștini în umbra oricărei catapetesme din bisericile din țară (...) Am obosit să ne prefacem că luăm în serios minciuna socialismului venit de la Bruxelles. (...)

Ni s-a aplecat să-i suportăm pe agasanții masoreți marxiști, descinși din mantaua Anei Pauker, acum travestiți în democrați fariseici, care ne țin lecții despre binefacerile corectitudinii politice. Nu mai putem să înghițim în sec văzând cum aceiași masoreți își doresc să-l vadă pe Mircea Vulcănescu scos din spațiul public al culturii. (...)

Noi vrem o Românie sub spectrul lui Hristos. (...) De murit, murim cu toții. Nu e păcat să nu ne dăruim României", anunța Sorin Lavric, senator și președinte al Senatului AUR (for de conducere pe care l-a adoptat Mișcarea Legionară la inițiativa lui Corneliu Zelea Codreanu, în 1929), în publicația R3Media, desprinsă din site-ul conspirationist ActiveNews.

De altfel, Sorin Lavric este unul dintre parlamentarii AUR care a elogiat, de la tribuna Senatului, mai mulți legionari cunoscuți, sub pretextul că sunt „sfinți ai temnițelor comuniste", între care Valeriu Gafencu, membru activ al Mișcării Legionare, care în 1941 îi îndemna pe elevi să se alăture rebeliunii legionare, dar și pe filosoful Mircea Vulcănescu, subsecretar de stat în Guvernul Antonescu, implicat în deposedarea de bunuri a evreilor deportați în Transnistria și a modului în care aceștia au pierit, fiind condamnat pentru crime de război.

Derapajele lui Lavric, care au continuat, au făcut ca Ambasada Israelului la București să atragă atenția că „deformarea faptelor istorice reprezintă o umilință la adresa memoriei victimelor Holocaustului și a supraviețuitorilor", iar Institutul pentru Studierea Holocaustului „Elie Wiesel" să puncteze că „se dovedește din nou că încercările AUR de delimitare de Mișcarea Legionară sunt fake news".

Și co-președintele AUR, senatorul Claudiu Târziu, a apărat, în mod repetat, Mișcarea Legionară, în texte publicate pe blogul său, Revista Rost, acesta notând, între altele, că „Mișcarea Legionară nu a fost o organizație criminală (...) au fost singurii care și-au asumat faptele și și-au răscumpărat vina prin suferință și moarte (...) Mișcarea Legionară, dacă nu e mai bună, nu e deloc mai rea decât celelalte formațiuni politice ale epocii".

Marius Dorin Lulea, fondatorul din acte al AUR, a scris o lucrare în care a deplâns soarta mareșalului Antonescu, comparându-l cu o victimă a comunismului, scuzând și Mișcarea Legionară pentru faptele sale din timpul conducerii lui Codreanu.

Totuși, confruntați cu acuzațiile de legionarism și extremism, reprezentanții AUR le-au respins în repetate rânduri, Claudiu Târziu susținând chiar că „România este victima unei operațiuni de compromitere speciale (...) care vrea să transforme statul român într-un stat xenofob, rasist, antisemit".

În urma comunicatului de la începutul lunii ianuarie 2022, în care Holocaustul devine pentru AUR o „temă minoră", care i-a atras și un dosar penal in rem (pentru faptă) la Parchetul General, Claudiu Târziu i-a transmis ambasadorului Israelului că este „dezinformat" și că sunt „interpretări răuvoitoare".

În contextul numeroaselor derapaje ale politicienilor AUR, Alexandru Muraru, reprezentatul Guvernului pentru Combaterea Antisemitismului și Xenofobiei, a cerut, în repetate rânduri, scoaterea formațiunii în afara legii, spunând că AUR este un pericol pentru democrație.

„Ceea ce au făcut acești indivizi nu este un protest. Este un act antidemocratic în tradiția directă a violenței politice pe care au practicat-o fasciștii, golanii în uniforme din SA și SS ai naziștilor, legionarii și apoi analfabeții dezlănțuiți ai comuniștilor", a susținut consilierul premierului, într-un editorial publicat pe site-ul digi24.ro.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN; ARHIVA PERSONALĂ

SENATOAREA
Diana Șoșoacă, care s-a remarcat cel mai recent prin sechestrarea unei echipe de jurnaliști italieni și care și-a anunțat candidatura la prezidențiale în Sputnik, păstrează linia narativă a AUR, chiar și după excluderea din partid (sus). Cercetătorul Marius Cazan arată că AUR este centrat pe „faptă, nu vorbă", lozincă celebră a Mișcării Legionare

De ce AUR nu poate copia întru totul Mișcarea Legionară

În ciuda numeroaselor derapaje ale AUR care amintesc opiniei publice de Mișcarea Legionară, AUR nu o copiază direct, pentru că revendicarea din mișcarea de extremă dreapta interbelică asumată verbal le-ar oferi și mai multe argumente celor care cer interzicerea partidului și, în plus, este ilegal. Totuși, membrii săi folosesc o serie de rețete similare cu cele ale legionarilor, explică, într-un dialog cu *Newsweek România*, istoricul Marius Cazan, cercetător științific la Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel".

„Ce este important de spus, apropo de antisemitism și de elementele evidente care alătură AUR Mișcării Legionare, este că, astăzi, o să vedem destul de greu partide, mișcări politice cu ambiții electorale, așa cum este AUR, care să se revendice în mod vizibil evident de la extrema dreaptă interbelică, pentru că interesul lor e mai curând actual, nu neapărat istoric.

N-o să găsim în programul electoral al AUR sau în alte documente programatice manifestări apologetice antisemite din două motive: pentru că încalcă legea și ar da argumente celor care susțin interzicerea partidului; nu este pragmatic pentru ei, trebuie să ne uităm la restul acțiunilor pe care le fac", explică Marius Cazan.

Astfel, AUR exploatează la maximum contextul politic, social și demografic, folosește mesaje foarte simple care să ajungă în societate direct, neavând nevoie de mijlocirea unor entități din afara formațiunii, la fel cum făcea și Mișcarea Legionară interbelică.

Marius Cazan arată că felul în care politicienii AUR se revendică de la Mișcarea Legionară se face „pe persoană fizică", se face fără niciun fel de rezervă, iar acest mod de a se manifesta îi atrage pe simpatizanții trecutului de extremă dreapta din societatea românească.

„Sorin Lavric este un personaj respectat de către restul conducerii și faptul că i se tolerează astfel de manifestări sistematice arată că discursul și manifestările sale sunt acceptate, poate chiar încurajate de colegii domniei sale", punctează cercetătorul, reținând și că manifestul lui Sorin Lavric de pe site-ul R3Media.ro „seamănă cu tipul de mesaj și temele pe care C.Z.Codreanu le vehicula în scrierile sale din anii '30.

Dacă facem o analiză de text a manifestului lui Lavric și a «Cărții șefului de cuib» sau a altor lucrări ale lui Codreanu pentru legionari o să vedem că, din punct de vedere stilistic, al vocabularului și al ideilor, sunt foarte multe puncte comune; lucrurile sunt clare în privința lui Sorin Lavric".

Un alt personaj de care AUR nu se dezice este Călin Georgescu, propunerea constantă a formațiunii pentru funcția de premier. Călin Georgescu, fost director al unui institut sub egida Academiei Române, lăudat de Sputnik, și-a manifestat în repetate rânduri admirația pentru mareșalul Antonescu, condamnat la moarte pentru crime împotriva umanității, responsabil al Holocaustului românesc, dar și pentru liderul Gărzii de Fier, C.Z. Codreanu.

Călin Georgescu și-a lansat chiar și un site - Pământul Strămoșesc, colorat în verdele legionar - al cărui nume face trimitere la revista legionară înființată în 1927 - unde acuză, între altele, „încercările de compromitere a AUR".

Sloganul legionar „fapta, nu vorba", aplicat riguros de AUR

Narațiunile constante ale AUR prin care se apără de acuzațiile de extremism sunt: „Sistemul se răzbună prin propagandă", „Sistemul ne atacă cu disperare", România trebuie condusă de patrioți, nu de trădători și slugi ale străinilor".

Astfel, cercetătorul Marius Cazan subliniază că acest tip de discurs este un alt punct comun cu legionarii: „Felul în care AUR își construiește dușmanii și se raportează la străini este foarte asemănător cu felul în care Mișcarea legionară își construia dușmanul.

AUR ține foarte bine niște teme din societate care sunt reale, sunt foarte sensibile, care au acumulat multă

frustrare în rândul populației, la care restul clasei politice fie nu are soluții, fie sunt prost comunicate și (ei, n.r.) folosesc respectiva temă sensibilă, de multe ori găsind explicații facile, simpliste, care indică vinovați - fie un dușman din interior – clasa politică, capitalul străin.

Ce am mai observat la AUR – o oarecare obsesie pentru praxis, pentru acțiune, de asemenea, similar cu felul în care se manifesta Mișcarea Legionară în perioada interbelică. Unul dintre sloganurile de succes ale mișcării era «fapta, nu vorba».

Dacă ne uităm la felul în care se comportă AUR, observăm că e preluat și folosit intens acest slogan, fără să fie verbalizat, iar această obsesie pentru acțiune le aduce foarte mulți simpatizanți.

În sistemul democratic, pentru a ajunge la faptă, trebuie să ai capacitatea să negociezi, să dezbați, să convingi, ori AUR refuză un dialog, un dialog între un reprezentant AUR și al unui alt partid politic se desfășoară în termeni foarte belicoși. Este un partid anti-sistem, care refuză să respecte jocul politic, sunt mai degrabă adepții unor acțiuni de gherilă, care sabotează procedurile parlamentare", adaugă Marius Cazan.

În opinia istoricului, în acest moment, pare că lui George Simion încearcă să i se construiască un cult în mediul online. De altfel, popularitatea lui George Simion o depășește pe cea a celorlalți doi reprezentanți cu notorietate ai partidului, senatorii Claudiu Târziu (co-președinte) și Sorin Lavric (președinte al Senatului AUR).

Dacă analizăm doar ultimele postări de pe social media, George Simion este înfățișat, în ziua când Parchetul General anunță declanșarea cercetării in rem pentru comunicatul în care AUR susține că Holocaustul este doar „o temă minoră", la Sibiu, în fața casei președintelui Iohannis, unde strânge semnături pentru demiterea șefului statului: „Avem un apel pentru locatarul de la Cotroceni: Nu mai trimiteți procurorii să interzică AUR, să ne scoată în afara legii. Oamenii sunt alături de noi și în Sibiu și în celelalte localități ale țării, așa că retrage-ți procurorii, retrage-ți frații Muraru. Pentru cele șase case pe care le-ai câștigat chipurile din meditații o să plătești! Până atunci, te dăm jos!".

George Simion este o prezență constantă la biserici și mănăstiri, cel mai recent publicând o imagine cu el și Teodosie al Constanței, „adevăratul om al anului 2021", ierarhul remarcându-se pentru repetatele sale poziții antivacciniste, fiind intens promovat și de Sputnik, publicația de propagandă a Moscovei.

Când nu merge la mănăstiri și nu oganizează proteste împotriva „dictaturii sanitare" și a „pașaportului de segregare", Simion apare în costume populare, mâncând

șoric de porc, ascultând colinde sau făcând muncă fizică. În multe imagini scrie că este „alături de oameni" sau că „luptă până la capăt".

Istoricul atrage însă atenția că toate acestea sunt „elemente pe care le putem privi în oglindă, ele sunt adaptate mijloacelor de comunicare din zilele noaste, n-o să vedem acțiuni copiate la indigo sau valori verbalizate, precum se întâmpla în perioada interbelică, n-ar fi în interesul lor".

Referitor la interzicerea formațiunii, Marius Cazan consideră că, în prezent, nu sunt suficiente elemente care să ducă la interzicere, reținând și aura eroizantă pe care ar putea-o căpăta, astfel, AUR, însă subliniază că statul „are datoria să descurajeze și să penalizeze, punct cu punct, atunci când se întâmplă manifestări extremiste".

PROPAGANDĂ Costumele populare, crucile și limbajul belicos sunt elemente pentru imaginea AUR pe social media (sus). Conf. univ Raluca Alexandrescu avertizează că un lider hiperactiv, ca George Simion, are șanse mari să-și consolideze capitalul de popularitate.

„Potențialul de creștere al AUR și al liderilor săi nu pare a fi epuizat"

ÎN CEL MAI RECENT SONDAJ DE OPINIE, al Avangarde, la comanda PSD, din decembrie 2020, AUR era cotat cu 17 la sută, o creștere semnificativă din septembrie 2020, când intenția de vot era de 1 la sută. Raluca Alexandrescu, conferențiar Universitar la Facultatea de Științe Politice, Universitatea din București, avertizează, într-un interviu pentru *Newsweek România,* că AUR are potențialul de a crește, în special pentru că „ pare a fi singura formațiune parlamentară racordată încă la electoratul său".

Newsweek România: **Cum „citiți" protestul organizat de AUR la Parlament? A fost gândit ca un moment de tipul asaltul Capitoliului, la îndemnul lui Trump? Ne putem aștepta la violențe mai mari din partea lor?**

Raluca Alexandrescu: Protestul AUR și „asaltul" asupra Parlamentului se completează cu ieșirile negaționiste de la începutul acestui an. Trebuie remarcat că s-a împlinit pe 6 ianuarie un an de la evenimentul la care faceți referire, anume asaltul asupra Capitoliului. La un an de la tulburările soldate cu cinci morți și mai multe sute de răniți, cu distrugeri materiale importante și cu prejudicii simbolice de lungă durată, primele condamnări ale persoanelor trimise în judecată pentru diverse culpe legate de participarea lor la mișcare au început deja să fie comunicate.

Cele câteva detalii legate de urmările asaltului permit și o tentativă de schițare a unei comparații cu ce s-a întâmplat acum un an pe Capitoliu. Pe de o parte, au în comun obiectivul: Legislativul, Adunarea Poporului, locul democrației prin excelență, forul de dezbatere și de reprezentare a voinței generale.

O a doua similitudine ar fi originea mișcării, care răspunde unui impuls inițial dat de liderii asumați și recunoscuți ai acestei mișcări: Donald Trump în celebrul discurs din 6 ianuarie 2021, pe de altă parte, liderul AUR, prin participarea directă, transmisă chiar de el *live*, pe rețelele de socializare atât de intens utilizate.

Donald Trump juca, în urmă cu un an, rolul perdantului recalcitrant care intră, împreună cu susținătorii săi, într-o logică a conspirației antidemocratice. Sistemul s-ar fi coalizat într-o uriașă acțiune de fraudare a rezultatului alegerilor; nici autoritățile electorale, nici puterea judecătorească nu erau în măsură să îndrepte răul făcut democrației. Declanșează așadar ceea ce în secolul 19 se numea „insurecție", adică mișcarea legitimă de răsturnare a unui guvern devenit inamicul propriului popor. Convingerea sinceră a multor americani că asaltul asupra Capitoliului a fost animat de cele mai îndreptățite motivații – apărarea democrației, libertății, Constituției - este de altfel relevată și acum, la un an distanță, de rezultatele unor sondaje care reconfirmă aceste convingeri.

Și participanții la protestul AUR au părut a fi animați de convingerea sinceră că apără valorile democrației și ale libertății, în mod special, atunci când au forțat (fără prea multă rezistență din partea jandarmilor) intrarea în curtea Parlamentului.

Bazându-ne pe sondajele de opinie prezentate în spațiul public, AUR a înregistrat o creștere în popularitate – până în ce punct credeți că poate urca popularitatea lor? Este viabilă o candidatură a unui extremist la președinția țării? Este AUR o „sperietoare a serviciilor", pentru a fi repetat scenariul Ion Iliescu vs. Vadim, de la alegerile din 2000?

Popularitatea AUR este în creștere mai ales pentru că pare a fi singura formațiune parlamentară racordată încă la electoratul său. PSD are o bază electorală stabilă și posibil în dinamică pozitivă, PNL pare angrenat într-o logică, dimpotrivă, mai degrabă autodistructivă, cel puțin în raport cu o porțiune de electorat care a votat nu atât PNL, cât „anti-Pesede" (într-o logică de o uriașă culpabilitate retrospectivă pe care președintele Iohannis nu pare în niciun fel dispus să o recunoască și cu atât mai puțin să o asume). USR este într-o derivă și mai șocantă pentru o bună parte din electorat, alienându-și nucleul dur al electoratului „progresist" și mizând pe o bază electorală mai mult imaginară a „corporaților" care ar mânca discurs neoliberal la micul dejun, la prânz și la cină.

De la protestele AUR nu lipsesc steagurile cu svastici, lozincile xenofobe și violențele fizice

În acest deșert al angajării politice a partidelor, AUR se mișcă inteligent și construiește atent conformitatea cu agenda sa politică. Evident, ca în cazul tuturor acestor formațiuni, originea agendei e neclară: *bottom-up*, partidul transformându-se în portavoce a cetățenilor, sau *top-down*: agenda e construită de lideri și metabolizată de susținători. Probabil un pic din amândouă.

Ce trebuie remarcat este că potențialul de creștere al AUR și liderilor săi nu pare a fi epuizat. Întreține atenția propriilor susținători și a publicului general printr-o tactică abilă: lansează mesaje provocatoare, polemice, xenofobe, antisemite, negaționiste (cum a fost cazul declarațiilor relative la Holocaust de la începutul anului), tocmai pentru că ele atrag cu siguranță atenția și dau apoi satisfacție și unui public care împărtășește valorile antidemocratice promovate astfel.

Înaintea narațiunilor cu façțiuni din „servicii" în conflict pentru sfere de influență, nu trebuie deloc neglijată ponderea culturii politice de tip parohial încă majoritară, de fapt în România, precum și apetența pentru toate temele atât de prezente în spațiul public din estul Europei, legate de ortodoxism de tip legionar, de intoleranță etnică și religioasă, antisemitism etc. Cultul familiei tradiționale (sintagmă-umbrelă pentru multă ideologie reacționară) se întâlnește cu antivaccinismul, cu protocronismul, cu multe alte „-isme". Un cocktail redutabil și, din păcate, cu potențial electoral semnificativ.

Evident, un lider hiperactiv, care bate țara în lung și în lat, interacționează direct cu oamenii și-și sporește popularitatea în fiecare zi, prin rețelele sociale, are șanse mari să-și consolideze capitalul de popularitate.

Comparația cu 2000 este și nu este profitabilă. Condițiile nu mai sunt deloc aceleași și nu avem loc aici să explicăm în detaliu, dar e suficient să amintim de contextul ante și post aderare la UE. Chiar dacă, precum democrația, nici UE nu prezintă garanția invincibilității, există totuși un fond general profund diferit. Pe de altă parte, cine ar fi Ion Iliescu și cine Vadim într-o distribuție ipotetică a lui 2024, dublu electoral?

Apreciați că AUR este o amenințare pentru democrație și sistemul parlamentar? Dar o Mișcare Legionară updatată pentru secolul XXI? Ar fi o soluție scoaterea AUR în afara legii, așa cum a propus dl. Muraru, consilierul prim-ministrului pe probleme de xenofobie și antisemitism?

Despre legionarismul AUR s-a tot vorbit, am vorbit și noi aici într-un dialog anterior. AUR e periculos tocmai pentru că știe să exploateze atât fondul de cultură politică parohială, despre care vorbeam mai sus, cât și toate spaimele, deruta identitară, dezamăgirile, teama de viitor atât de paralizante pentru o secțiune importantă a electoratului nu numai din România, ci de mai peste tot în lume unde democrațiile sunt fragile, iar statul de drept mai mult un deziderat decât o realitate.

Pandemia a acționat ca un catalizator pentru diviziunea, inegalitățile, frica, dinamica exacerbată a unui viitor devenit prezent de ceva vreme și în fața cărora *establishement*-ul politic tradițional nu pare pregătit să formuleze agende satisfăcătoare, cel puțin la nivel narativ. Ele poate sunt viabile, dar nu reușesc să mai mobilizeze încrederea.

Formațiunile ca AUR sunt exact pe dos: nu au, în covârșitoarea majoritate a cazurilor, soluții viabile, dar știu cel mai bine să capteze nesiguranța, teama, exasperarea și să le dea o formă narativă cu succes electoral. N

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

JOHNNY BADELITA ANDREEA BERGHEA MARIAN BOBA BAD & BOUJEE ANDREI CIOBANU NICO CRECIUNESC DAN FINȚESCU

JONNESSEY MARIAN MAICAN ANA MOGA CRISTI NEACȘU CRISTI NITZU DJ YANG & OLIX IONUȚ RUSU MARIAN SOCI

KISS FM

DATORITĂ VOUĂ SUNTEM RADIOUL #1 ÎN ROMÂNIA

Conform studiului de audiență realizat în perioada 30 august - 12 decembrie 2021 de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, KISS FM este ascultat zilnic de 2.342.200 de persoane și este lider de audiență în România de 12 ani consecutiv. Vă mulțumim!

NU PRIVI ÎN SUS!

Vine cometa! Ce facem?

Cum se apără Pământul de pericolele din spațiu. – *Adina Mutăr*

„DON'T LOOK UP" ESTE UN FILM, DAR premisa unui asteroid potențial mortal care va lovi Pământul într-o zi în viitor nu este ficțiune. Până atunci, nu ar trebui privit nici „în jos", unde a început cursa înarmării spațiale.

O mulțime de agenții spațiale urmăresc câțiva asteroizi care ar putea lovi, cu efect devastator, Pământul.

Asteroidul Apophis, „Zeul haosului"

Cercetătorii cred că, dacă asteroidul Apophis, numit după zeul egiptean al haosului, ar lovi Pământul, ar putea ucide 10 milioane de oameni.

Obiectul din spațiu ar declanșa o explozie echivalentă cu 1.200 de milioane de tone de TNT sau 80.000 de bombe nucleare de tipul celei de la Hiroshima.

Se preconizează că asteroidul de 366 de metri lățime se va apropia destul de mult de Pământ în 2029.

Anterior, lui Apophis i s-a acordat o șansă din 150.000 de posibilități să lovească Pământul în mai puțin de 50 de ani. Adică aproximativ o treime din șansele de a fi lovit de fulger.

Cu toate acestea, NASA a scos anul trecut uriașa rocă spațială din tabelul său Sentry Impact Risk, deoarece oamenii de știință cred că nu are aproape nicio șansă să lovească Pământul în 2068.

Un impact potențial devastator al asteroidului nu a fost exclus complet, dar pur și simplu nu se așteaptă nimeni să se întâmple acest lucru în următorii 100 de ani.

Asteroidul Bennu

Bennu este un asteroid gigant. NASA l-a descoperit în 1999. Are o lățime de aproximativ 536 de metri. Asta înseamnă că, dacă ar lovi Pământul, ar putea provoca o distrugeri serioase.

Totuși, NASA i-a acordat o șansă din 1.750 de a lovi Pământul de acum până în anii 2300.

Agenția spațială americană a stabilit chiar și o dată la care ar putea avea loc impactul: 24 septembrie 2182, dar cu o șansă din 2.700 ca acest lucru să se întâmple.

Asteroidul 2010 RF12

Micul asteroid are cea mai mare probabilitate cunoscută de a lovi Pământul, dar nu ar provoca prea multe distrugeri. NASA i-a acordat o șansă din 22 să lovească Pământul în 2095.

Vestea bună este că Asteroidul 2010 RF12 are doar 7 metri lățime.

Dimensiunea mică înseamnă că există un pericol mic de efecte dezastruoase. Practic, are mai puțin de jumătate din dimensiunea meteoritului Cheliabinsk, care a explodat deasupra Rusiei în 2013, într-o zonă

FOTO: MARK GARLICK/SCIENCE PHOTO LIBRARY

slab populată. Impactul a spart geamurile și a rănit peste 1.000 de oameni.

Ceea ce a fost și este îngrijorător este faptul că experții nu au prezis evenimentul, ceea ce a stârnit îngrijorarea că Pământul ar putea fi surprins de un incident cu potențial devastator în viitor.

Planuri de a salva Pământul de asteroizi

Unii experți sunt îngrijorați că Pământul nu este încă pregătit să se apere de asteroizii potențial mortali.

Nici vizionarul Elon Musk, CEO-ul SpaceX, compania de explorare a Cosmosului, nu este prea încrezător în șansele pământenilor de a se apăra de un asemenea fenomen cu impact devastator.

„O piatră mare va lovi Pământul în cele din urmă și în prezent nu avem nicio apărare", a scris Musk pe Twitter.

NASA caută, totuși, metode de apărare, iar una dintre acestea este în curs de testare.

Recent, a lansat misiunea Double Asteroid Redirection Test (DART).

DART este realizată cu John Hopkins Applied Physics Laboratory (APL) și cu sprijinul mai multor centre NASA: Jet Propulsion Laboratory (JPL), Goddard Space Flight Center (GSFC), Johnson Space Center (JSC), Centrul de Cercetare Glenn (GRC) și Centrul de Cercetare Langley (LaRC).

DART presupune testarea unor tehnologii de apărare planetară menite să prevină un impact asupra Pământului cu un asteroid periculos. Este prima demonstrație a „tehnicii de impact cinetic" pentru a schimba traiectoria unui asteroid în spațiu.

Este vorba de o navă spațială concepută pentru a lovi un asteroid care nu este o amenințare pentru Pământ. Ținta este un sistem de asteroizi, pentru a vedea dacă prăbușirea intenționată a unei rachete spațiale pe un asteroid este o modalitate eficientă de a-i schimba traiectoria, în cazul în care un asteroid care amenință Pământul ar fi descoperit în viitor. În timp ce niciun asteroid cunoscut mai mare de 140 de metri nu are șanse semnificative să lovească Pământul în următorii 100 de ani, doar aproximativ 40% dintre aceștia au fost descoperiți în octombrie 2021.

Asteroidul binar Didymos, din apropierea Pământului (65803), este ținta demonstrației DART. Corpul primar Didymos are o lungime de aproximativ 780 de metri, iar corpul său secundar (sau „luna" acestuia) are o dimensiune de 160 de metri, ceea ce este mai tipic pentru dimensiunea asteroizilor care ar putea reprezenta cea mai probabilă amenințare semnificativă pentru Pământ.

Binarul Didymos este observat intens de pe Pământ cu telescoape, pentru a-i măsura cu precizie proprietățile înainte de sosirea DART.

Nava spațială trebuie să imprime deviația prin impact cinetic, prin prăbușirea deliberată pe „luna" lui Didymos, cu o viteză de aproximativ 6,6 km/s, cu ajutorul unui sistem de bord (numit DRACO) și a unui software de navigație autonom sofisticat. Ciocnirea va trebui să schimbe viteza orbitală a „lunii" în jurul corpului principal cu o fracțiune de unu la sută, iar această modificare îi va schimba perioada orbitală cu câteva minute - suficient pentru a-i schimba direcția. Totul va fi observat și măsurat cu ajutorul telescoapelor de pe Pământ pentru a se calcula eficiența acestui procedeu.

Experții NASA au dezvoltat și o tehnologie numită HAMMER, cu care se speră că vor fi deviați asteroizii înainte ca aceștia să se izbească de Pământ.

HAMMER presupune țintirea strategică a rocilor spațiale cu rachete nucleare, până le deviază traiectoria.

Dar cei mai mulți experți cred că nimic nu poate opri un asteroid ce vine cu viteză spre Pământ. Există peste 18.000 de asteroizi a căror orbită îi apropie ocazional de Pământ.

RĂZBOIUL STELELOR – Meteoriți artificiali ca arme

Până la impactul devastator al unui asteroid, mai multe pericole se dezvoltă pe Pământ, rezultat al unei curse a înarmării ce vizează și spațiul cosmic.

Armatele marilor puteri fac propagandă pentru o serie de tipuri de armament de coșmar, în timp ce spațiul devine frontiera finală a unui război ce pare science fiction.

Președintele rus Vladimir Putin a anunțat o nouă alianță cu China pentru a crea arme spațiale ce ar putea declanșa ravagii în Occident, vizând sateliții.

Vorbind la conferința de presă anuală, liderul rus a sugerat că armele spațiale rusești și chineze ar putea trimite Occidentul în Evul Mediu dacă i-ar distruge sateliții: ar inactiva comunicațiile armatei, ar produce căderi de curent extinse, ar putea închide spitalele, ar putea prăbuși economia etc.

Rusia deja și-a prezentat „Războinicul stelar", o armă ce poate scoate sateliții de pe orbite de până la 800 de kilometri înălțime. Rusia ar putea distruge 32 de sateliți occidentali și ar face inutile rachetele NATO, spune Putin.

Un astfel de sistem ar fi mult mai potrivit dacă ar fi destinat distrugerii „pietrelor" din spațiu ce pot lovi Pământul, spun specialiștii.

Sistemul „Războinicul stelar" este format dintr-un radar Don-2N care poate detecta și amenințările venite din spațiu. Piesa centrală a radarului este un supercomputer numit Elbrus-2.

Odată ce amenințările sunt detectate, rachetele 14TS033 pot accelera la viteze de până la Mach 12, 15.000 mph, pentru a lovi ținte la aproximativ 800 kilometri deasupra Pământului. Stația Orbitală Internațională se află, pentru comparație, la 400 de kilometri înălțime. Încă prea periculos pentru pământeni, dacă ar fi vorba de un asteroid, însă, odată testată această tehnologie, poate fi dezvoltată și reorientată pentru pericolele cosmice.

Și SUA dezvoltă un program de război spațial: Hallmark. Primul obiectiv al programului, potrivit colonelului coordonator Jeremy Raley, este de a furniza suficiente date pentru a crea un factor de decizie uman eficient în ceea ce privește comanda și controlul managementului bătăliei spațiale.

Americanii nu fac publicitate tehnologiilor de luptă pe care le dezvoltă, dar au și rachete hipersonice și arme laser.

Toate pot fi utilizate și în scop civil, adică pot fi folosite pentru curățarea deșeurilor spațiale. Dar și pentru dezactivarea unui satelit. De exemplu, un laser poate fi folosit pentru devierea unui curs orbital al unui obiect spațial periculos, dar și pentru a arde interiorul unui satelit.

Din acest motiv, un control al armelor spațiale ar fi greu dacă nu imposibil de implementat, pentru că toți cei ce vor deține astfel de arme vor invoca obiectivele de apărare împotriva pericolelor spațiale „naturale".

Căci există și „pericole" artificial create, cum ar fi arma numită „Toiagul lui Dumnezeu". Este vorba de meteoriți creați de om care pot fi ghidați către inamic. Aceștia sunt din wolfram - un metal rar care poate rezista căldurii intense generate de pătrunderea în atmosfera Pământului. Atingând viteze de 7.000 mph, ar lovi pământul cu forța unei arme nucleare mici, dar, în mod esențial, nu emit radiații.

FOTO: NASA/BILL INGALLS; NASA/JOHNS HOPKINS APL/ED WHITMAN

Armele cinetice, deja o realitate

Un raport pentru Congresul SUA dezvăluie că armata dezvoltă arme spațiale cinetice.

„Un focos ar fi proiectat să distrugă sau să dezactiveze ținte cum ar fi aerodromurile sau clădirile, folosind un vehicul de reintrare încărcat cu tije de tungsten - cunoscute sub numele de flechette - care ar ploua asupra țintei și ar distruge totul pe o suprafață de până la 3.000 de metri pătrați", spune expertul în

RACHETA LANSATĂ
Sonda spațială Double Asteroid Redirection Test (DART) a NASA a fost lansată pentru a se ciocni cu un asteroid, în prima misiune din lume de testare a apărării planetare. Lansată pe o rachetă SpaceX Falcon 9, DART a decolat pe 24 noiembrie 2021. Echipa DART de la APL se pregătește să manevreze cu atenție primul dintre cele două panouri solare rulante (ROSA), de 8,6 metri, și să îl instaleze pe DART, în mai 2021. Aceste „aripi" compacte și ușoare vor colecta energie solară pentru a ajuta la alimentarea navei spațiale.

arme Amy F. Woolf. Deja există focoase ce pot distruge ținte întărite, cum ar fi buncăre subterane, pe care Israelul a încercat, fără succes, să le obțină de la americani pentru a ataca ținte nucleare iraniene.

Agenția SUA pentru Proiecte de Cercetare Avansată pentru Apărare (DARPA) lucrează la un proiectil ce poate lua cea mai bună formă pentru a călători în spațiu sau pentru a-și străpunge ținta. Se numește muniție explozivă magnetohidrodinamică sau MAHEM.

Se spune că acest tip de armă va avea mai multă eficiență, control și precizie și este recomandată pentru utilizare în spațiu.

NASA a câștigat fonduri pentru o platformă orbitală lunară, care ar putea găzdui trupele Forței Spațiale nou formate a Statelor Unite, dar acestea sunt proiecte de viitor. Deocamdată, DARPA continuă cu sateliții săi SeeMe, care implică gruparea de sateliți pentru a trimite imagini detaliate din spațiu.

„Arca lui Noe" de pe Lună, un proiect de a salva speciile terestre în urma unei apocalipse

Și, dacă Apocalipsa va veni până la urmă, fie naturală, fie creată de războaiele în care se vor folosi arme din ce în ce mai distrugătoare, oamenii de știință s-au angajat într-un proiect de a salva speciile terestre.

Este vorba de un buncăr alimentat cu energie solară pe Lună, compartimentat pentru depozitarea de semințe, spermatozoizi și ovule. Este ideea profesorului Jekan Thanga, de la Universitatea din Arizona, gândită ca o „poliță de asigurare globală".

Potrivit profesorului Thanga, condițiile răcoroase ale Lunii o fac avanpostul perfect pentru a păstra materiale sigure pentru reproducere atât pentru oameni, animale, cât și pentru spectrul vegetal.

Un „seif al Apocalipsei" deține deja sute de mii de mostre la Svalbard Seedbank din Norvegia, dar Thanga consideră că este prea riscant să fie depozitate pe Pământ.

În schimb, el vrea să trimită 6,7 milioane de specii de semințe congelate, spermatozoizi și ovule pentru a rămâne depozitate criogenic pe Lună pentru a garanta supraviețuirea speciilor terestre în fața unei catastrofe globale, relatează BS News.

„Sperăm că, atunci când costurile călătoriilor în spațiu vor scădea, putem începe să demarăm proiectul nostru. Trebuie să începem să trimitem mostre pe Lună în următorii 30 de ani", este de părere profesorul Thanga.

Proiectul ar funcționa dacă omenirea va avea baze pe Lună și Marte.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Marile provocări pentru 2022

Cu amenințarea rusă în coastă, UE are de rezolvat o serie de dosare cruciale pentru viitorul său. Președinția franceză poate fi o bună ocazie.

NIMIC NU PARE MAI impredictibil decât felul în care Europa se va așeza în anul care de-abia a început. Pandemia încă nu s-a încheiat, criza energetică și inflația par să fie aici pentru ceva vreme. Iar Rusia amenință stabilitatea generală pe continent. Câteva teme rămân însă obligatoriu de atins în acest an.

Autonomia strategică

Europa a început anul privind nemulțumită de pe margine la negocierile de la Geneva (SUA-Rusia) și Bruxelles (NATO-Rusia), care s-au referit tocmai la arhitectura de securitate europeană.

Este adevărat, Washingtonul a dat asigurări că nu va accepta decizii privitoare la Europa fără consultarea aliaților de pe continent. Iar în NATO se află și cele mai multe dintre statele membre ale Uniunii Europene.

Totuși, sentimentul marginalizării rămâne și e deranjant.

Europa plătește acum prețul propriilor diviziuni și inconsecvențe în relația cu Rusia. Membrii de pe flancul estic al blocului, cu precădere Polonia, statele baltice și România, au denunțat mereu pericolul rusesc și au fost gata de aranjamente de securitate individuale cu Statele Unite, sub diferite forme: de la exerciții comune la prezență militară sau scutul antirachetă.

De partea lor, economiile vestice vedeau mai degrabă potențialul de profit al relației cu Rusia, fie prin investiții directe, fie prin găzduirea pe propriile teritorii a unor interese rusești.

Ceva s-a schimbat, totuși, în această privință.

Anexând Crimeea și alimentând separatismul din Donbas, Rusia a sancționat încheierea de către Ucraina a Acordurilor de Asociere și Liber Schimb cu Uniunea Europeană. Maidanul de la Kiev a fost tocmai expresia revoltei populare față de încălcarea de către Viktor Ianukovici a promisiunilor publice privind încheierea Acordului.

Duritatea cu care Kremlinul a replicat i-a surprins, la început, pe oficialii de la Bruxelles și din capitalele statelor membre. Ei nu înțelegeau de ce Rusia resimte acordurile de asociere ca pe o amenințare strategică. Aveau să înțeleagă, cu timpul, că Vladimir Putin vede democratizarea și europenizarea vecinătății sale apropiate drept o amenințare existențială pentru regimul său. Așa cum a văzut, de altfel, revoluția ucraineană care l-a alungat pe Ianukovici.

Brexitul și alegerea lui Donald Trump aveau apoi să cimenteze în rândul europenilor ideea că au nevoie de o decizie coerentă în politica externă. După schimbarea de garnitură de la Casa Albă, constituirea alianței Pacificului, AUKUS, fără știrea europenilor și mai cu seamă felul în care a fost operată retragerea din Afganistan au arătat că autonomia strategică este opțiunea corectă pentru europeni.

Conceptul a fost formulat de Emmanuel Macron, președintele europenist al Franței. Între timp, a fost acceptat de-a lungul și de-a latul Uniunii, chiar și în rândul țărilor care se temeau că acesta s-ar putea contrapune Alianței Nord-Atlantice. Iar autonomia strategică a căpătat noi dimensiuni în contextul pandemiei: economică, sanitară, tehnologică.

Anul 2022 ar trebui să aducă o consolidare a autonomiei strategice europene, dar multe depind de rezultatele alegerilor prezidențiale din Franța, din aprilie-mai.

O nouă relație UE-NATO

De fapt, anul 2022 ar trebui să aducă strângerea relațiilor UE-NATO. În acest an, ambele organizații își vor constitui sau revizui viziunile strategice și este de presupus că o vor face de comun acord.

„Parteneriatul strategic dintre UE și NATO este esențial pentru pacea și stabilitatea din Europa", a afirmat președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen după o întrevedere din 9 ianuarie cu secretarul general Jens Stoltenberg.

În acest an, UE urmează să adopte prima sa analiză comună asupra amenințărilor, „Busola Strategică", document care urmează a fi adoptat în martie și care ar trebui să definească nivelul de ambiție militară a blocului.

La rândul său, NATO urmează să își actualizeze Conceptul strategic,

DE

OVIDIU NAHOI

pentru prima dată într-un deceniu. Se va întâmpla la summitul de la Madrid din vară. Actualizarea este obligatorie. Ultima versiune a conceptului NATO a fost aprobată în 2011 și definea Rusia ca „partener de securitate", un concept care nu se mai potrivește deloc cu situația actuală, când trupele ruse amenință la frontiera Ucrainei.

Un element important în această ecuație este tocmai sprijinul Casei Albe pentru integrarea UE în domeniul apărării.

Putem aștepta în 2022 câțiva pași interesanți înainte în cooperarea NATO-UE.

Reguli bugetare mai relaxate

Regulile bugetare extrem de stricte adoptate de europeni, ca răspuns la criza financiară din 2008-2012, au fost suspendate la începutul pandemiei. Teoretic, ar trebui reintroduse din 2023. Dar s-ar putea ca anul acesta să marcheze o schimbare fundamentală.

Într-un discurs din 9 decembrie, președintele francez Emmanuel Macron s-a pronunțat pentru schimbarea regulilor bugetare ale UE - considerate mereu prea rigide de către Franța și aliații ei de pe flancul sudic. Și acum, după pandemie, se pare că momentul a venit.

„Problema nu este de a fi pentru sau împotriva 3%. Aceasta este depășită. (...) Problema este cum articulăm seriozitatea bugetară și convergența între europeni cu o ambiție care este indispensabilă pentru noi toți", a spus președintele francez, cu privire la regula din criteriile de la Maastricht care impune statelor zonei euro să-și mențină deficitul bugetar sub pragul de 3% din PIB.

Preocuparea economiilor sudice, cu politici bugetare mai laxe, față de

Europa plătește acum prețul propriilor diviziuni și inconsecvențe în relația cu Rusia

strictețea bugetară impusă în criza precedentă de economiile nordice, nu este de azi, de ieri. Dar chiar și „frugalii" dau acum semne că își flexibilizează pozițiile.

După ravagiile în plan economic, bugetar și social provocate de criza COVID-19, chiar și economiile nordice încep să reevalueze investițiile publice, fără de care este de neimaginat succesul transformărilor verzi și digitale ale economiei.

În discursul care a marcat preluarea președinției europene, președintele Emmanuel Macron a anunțat pentru 10 și 11 martie un summit al șefilor de state și de guverne în care vor fi trasate liniile noului model economic european. Va fi momentul în care Parisul și aliații săi vor pune pe masă ideea flexibilității bugetare. Care va fi, desigur, modulată de obiecțiile ce vor putea veni dinspre „nordici". Nimeni însă nu-și face iluzii că se va reveni la regulile de dinaintea crizei COVID-19. Vom vedea altceva.

Spre noi PNRR-uri

În a doua parte a anului 2020, pe fondul crizei sanitare, cu toate repercusiunile ei în plan economic, social și

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

politic, Uniunea Europeană realiza o străpungere istorică.

Pentru prima dată, membrii erau de acord să se împrumute în comun, profitând de ratingurile celor mai puternice economii ale blocului. Cu alte cuvinte, fuseseră de acord să garanteze pentru cei mai săraci – ceea ce nu se obținuse în timpul crizei financiare din 2008-2012.

De data aceasta, amploarea crizei COVID-19, cu precădere în Italia, una dintre cele mai mari economii europene, dar „cazul de targă" din perspectivă financiar-bugetară, a schimbat perspectiva. Și poate că semnalul politic a venit în momentul în care convoaiele militare rusești începuseră să se plimbe pe autostrăzile italiene, chipurile într-o misiune umanitară, care avea să se dovedească repede a fi o operațiune de diversiune și spionaj.

Mai întâi, a fost semnalul politic franco-german privind un program de relansare economică finanțat în comun. Germania abandona astfel, pentru prima dată, „ortodoxia bugetară" și principiul afirmat cu tărie în timpul crizei financiare, cum că fiecare stat este răspunzător pentru situația lui.

Au fost și obiecțiile economiilor „frugale", mici și dinamice, mari beneficiare ale pieței unice, dar puțin dispuse la concesii pentru ceilalți: Austria, Țările de Jos, Danemarca, Suedia. Și, în cele din urmă, a urmat soluția de compromis, care a însemnat un pas istoric pentru Europa.

Nimic nu arată că va fi o excepție. Mai degrabă, începutul unei noi ere, în care Europa va mai pune în aplicare programe finanțate în comun.

În acest sens, președintele francez Emmanuel Macron și premierul italian Mario Draghi au cerut perpetuarea împrumuturilor colective ale UE, dincolo de fondul de redresare creat în 2020.

Este adevărat, numirea liberal-democratului Christian Lindner ca ministru de Finanțe în noul guvern de la Berlin a fost interpretată, în momentul respectiv, drept un semnal că Germania va presa pentru revenirea la regulile de dinaintea pandemiei.

Totuși, lucrurile s-au schimbat. Noua coaliție din Germania trebuie la rândul său să finanțeze programe costisitoare pentru reabilitarea infrastructurilor de transport, comunicații și sănătate destul de învechite. Aceasta, fără a mai pune la socoteală tranziția energetică.

Chiar și noua coaliție a „frugalului" neerlandez Mark Rutte s-a angajat să crească substanțial cheltuielile publice.

La rândul său, germanul Christian Lindner nu a exclus o nouă ieșire pe piețele de obligațiuni, dacă va fi necesar.

La summitul din 10 și 11 martie, este de așteptat ca președintele Macron să anunțe noi priorități, inclusiv investiții publice mai mari, un salariu minim la nivel european, o impozitare mai echitabilă a corporațiilor, reguli mai stricte de comerț și investiții și crearea unor campioni europeni în tehnologiile cheie. Toate acestea vor necesita sume consistente, iar perspectiva unor noi programe de finanțare în comun este una cât se poate de reală.

O cotitură privind statul de drept?

Mecanismele de luare a deciziilor din Uniunea Europeană prevăd regula unanimității în Consiliu, pentru cele mai importante dosare. Aceasta face ca deciziile să se ia, adesea, cu întârziere, după dezbateri lungi și obositoare, enervante pentru opinia publică.

Cu atât mai rău este atunci când apar distorsiuni generate de conflicte dintre anumite capitale și instituțiile europene. Iar una dintre temele sensibile este cea privind domnia legii.

Aflată în conflict deschis cu Comisia Europeană, Ungaria a sabotat anul trecut câteva decizii de politică externă ale UE, cum ar fi o declarație critică la

adresa Chinei sau un acord comercial cu Africa, Caraibele și zona Pacificului. De asemenea, Polonia și Ungaria au blocat pentru mult timp adoptarea Bugetului multianual 2021-2027, esențial pentru redresarea post-criză, nemulțumite de legarea alocărilor de respectarea normelor privind statul de drept.

Vor putea apărea și anul acesta blocaje pe dosare importante?

Noul guvern de la Berlin s-a arătat mai decis în a nu permite unor țări precum Polonia sau Ungaria să încalce independența justiției, să limiteze libertatea presei și drepturile civile și să respingă primatul dreptului UE asupra celui național.

Emmanuel Macron a pus chestiunea statului de drept și a respectului pentru valorile europene în centrul președinției franceze a Consiliului Uniunii.

Această voință politică, exprimată în capitalele statelor-pilon ale Uniunii,

„PACIFICATORII" DE CARE SE TEM TOȚI
Cel mai mare pericol pentru stabilitatea UE îl reprezintă Rusia, care continuă să amenințe cu război în Ucraina și să ceară retragerea NATO din estul Europei.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

ar trebui să încurajeze Comisia către o poziție mai fermă, lucru cerut, de altfel, cu insistență și de Parlamentul European.

În aprilie, Viktor Orban va trebui să facă față unei runde de alegeri în care se va confrunta pentru prima dată cu o opoziție unită. Rezultatul este greu de prezis, dar chiar și o posibilă victorie strânsă îl va fragiliza pe liderul de la Budapesta.

Ungaria și Polonia nu au primit încă niciun euro în cadrul planurilor naționale de redresare și, din acest punct de vedere, perspectivele nu se anunță prea optimiste. În plus, Polonia, supusă unei agresiuni asimetrice la granița cu Belarus, are nevoie de sprijinul european. Iar partidul naționalist-conservator Lege și Justiție, aflat la guvernare, este pus acum într-o mare dificultate de scandalul Pegasus, numit un adevărat „Watergate polonez": mai mulți politicieni și activiști de opoziție acuză că telefoanele le-au fost sparte în timpul campaniei electorale din 2019, prin intermediul programelor-spion produse de compania israeliană NSO.

Inițial, oficiali polonezi au negat că statul se află în posesia programului. Dar, în cele din urmă, liderul PiS, Jaroslaw Kaczynski, considerat conducătorul de facto al țării, a recunoscut că guvernul deține controversatul program-spion.

Noul guvern de la Berlin s-a arătat mai decis în a nu permite unor țări precum Polonia sau Ungaria să încalce independența justiției

Și ar mai fi...

Agenda europeană poate fi completată cu reforma Spațiului Schengen, propusă deja de Comisia Europeană și promovată intens de Franța.

De asemenea, UE ar putea să se implice mai puternic în Balcanii de Vest, acolo unde tendințele secesioniste ale sârbilor bosniaci și implicarea tot mai puternică a Rusiei și Chinei au tensionat și mai mult situația. UE ar putea decide, în sfârșit, să deblocheze negocierile de aderare cu Albania și Macedonia de Nord, dar după alegerile franceze, știut fiind că tocmai Parisul s-a aflat la originea blocajului.

Să nu uităm Africa, unde Uniunea Europeană trebuie să dea un răspuns desantului chinez. Și nici, bineînțeles, un acord comercial cu Regatul Unit, care să pună capăt tensiunilor actuale. N

MÂNCAREA NE UCIDE

Explozia de alimente **„ultra-procesate"** care doar seamănă cu ceva ce ar putea avea o oarecare legătură cu naturalul se află în spatele unui număr tot mai mare de boli legate de alimentație.

de Adam Piore
FOTOGRAFII DE
MARTA MARIA FONTINA

FOTO: GETTY IMAGES

„ÎN CIUDA FAPTULUI CĂ SUA SUNT CEA MAI BOGATĂ NAȚIUNE DIN LUME, AM CREAT UN SISTEM ALIMENTAR CARE ÎNCURAJEAZĂ NEÎNCETAT CONSUMUL EXCESIV DE CALORII GOALE, CARE EFECTIV NE ÎMBOLNĂVESC“.

În urmă cu câțiva ani, Kevin Hall și-a propus să demonteze o teorie, susținută de un număr tot mai mare de nutriționiști, potrivit căreia americanii deveneau mai grași și mai bolnavi din cauza proceselor industriale și chimice complexe pe care companiile alimentare le foloseau pentru a-și face produsele atractive. Hall credea că explicația are mai degrabă de-a face cu faptul că americanii pur și simplu consumă prea multe calorii, grăsimi și zaharuri. Ideea că procesarea suplimentară ar putea fi cauza problemelor de sănătate i-a părut „ridicolă".

Pentru a dovedi acest lucru, Hall, care conduce un laborator de cercetare ce studiază reglarea metabolismului și a greutății corporale la Institutele Naționale de Sănătate din SUA (NIH), a organizat un experiment controlat, despre care credea că va arăta fără îndoială că procesarea nu este la fel de importantă ca nutrienții. El a plătit 20 de voluntari cu câte 5.000 de dolari pentru a se muta într-o unitate NIH din Bethesda, Maryland, timp de o lună. Apoi i-a împărțit în două grupuri.

Unul a mâncat în principal alimente sănătoase derivate din ingrediente simple cu procesare minimă, cum ar fi iaurt grecesc, friptură fragedă de vită și creveți cu spaghete. Celălalt grup a mâncat Honey Nut Cheerios, ravioli din carne de vită Chef Boyardee, clătite Eggo și alte alimente procesate – de genul celor pe care le mănâncă majoritatea americanilor supraponderali. Ambelor grupuri li s-a servit un număr identic de calorii și cantități de zahăr și grăsimi și li s-a permis să mănânce cât doresc.

În final, s-a dovedit, de fapt, că Hall a greșit întrutotul – exact procesarea a făcut diferența. Subiecții din studiul lui Hall care au trăit cu Cheerios și Chef Boyardee s-au îngrășat în medie un kilogram pe săptămână și au consumat cu peste 500 de calorii pe zi mai mult decât grupul cu o dietă mai sănătoasă. Mai mult, atunci când au trecut ulterior la o dietă naturală, au scăpat de greutatea suplimentară. Concluzia: lucrurile pe care le fac chimiștii companiilor alimentare îi îngrașă pe oameni.

Stimulați de aceste rezultate și de altele de atunci, susținătorii sănătății publice și nutriționiștii solicită acum autorităților de reglementare să pună în aplicare măsuri similare cu cele folosite pentru a reduce influența companiilor de tutun în anii 1990, cum ar fi limitarea comercializării anumitor tipuri de alimente la copii și descurajarea în mod activ a consumului de ingrediente cheie, dintre care principalul este zahărul.

Criza alimentară a națiunii se desfășoară în moduri care amintesc de primele zile ale fumatului de tutun, în urmă cu mai bine de jumătate de secol, înainte ca autoritățile de reglementare să țină pasul cu Big Tobacco. (Nu este o coincidență faptul că multe companii de tutun au achiziționat ulterior companii alimentare.) De data aceasta, Big Food sunt cei care comercializează produse dăunătoare și posibil care creează dependență.

În discuție este creșterea explozivă a unei clase largi de produse alimentare care nu sunt doar procesate în sensul convențional, pentru a prelungi perioada de valabilitate, ci sunt adesea modificate pentru a maximiza aroma, atractivitatea vizuală, textura, mirosul și viteza cu care sunt digerate.

Aceste alimente sunt obținute prin deconstruirea produselor naturale în constituenții lor chimici, pentru ca apoi să fie modificate și recombinate în forme noi care seamănă prea puțin cu orice se găsește în natură. Sunt atât de radical modificate încât oamenii de știință din domeniu le-au dat un nou nume: ultra-procesate.

Alimentele ultraprocesate sunt adesea concepute pentru a viza în mod direct vulnerabilitățile creieru-

UNIVERS ÎN EXPANSIUNE
În SUA, 42% dintre adulți, 10% dintre copiii cu vârsta între 2 și 5 ani și unul din cinci adolescenți sunt obezi. Alimentele ultraprocesate sunt un factor. În sensul acelor de ceas din stânga: chipsuri cu brânză Doritos Nacho; o plajă din Hollywood, Florida, și o linie de producție Easy Mac Macaroni & Cheese Cups, la fabrica Kraft Heinz din Champaign, Illinois

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS, DIN STÂNGA: BILL HOGAN/CHICAGO TRIBUNE/GETTY; JOE RAEDLE/GETTY; ZBIGNIEW BZDAK/CHICAGO TRIBUNE/GETTY

lui uman – în special, pentru a exploata modul în care creierul procesează senzațiile plăcute. Trimit adesea către centrele de recompensă ale creierului un semnal atât de rapid și de puternic, cred unii cercetători, încât mulți oameni simt o dependență similară cu opioidele sau nicotina.

Produsele obținute în laborator, cum ar fi chipsurile, crenvurștii, covrigii îmbogățiți și brânza americană, au fost un element de bază al dietei americane încă din anii 1980. În ultimii ani însă, noile variante ale acestor alimente s-au înmulțit pe rafturile magazinelor și în restaurantele fast-food. În 2017 și 2018, au reprezentat 57 la sută din caloriile consumate de americanul obișnuit - în creștere de la 54 la sută în 2001 și 2002, potrivit unui studiu.

„Am devenit foarte buni în extragerea, rafinarea și apoi procesarea zaharurilor și grăsimilor astfel încât să devină vehicule cu adevărat puternice și au devenit foarte ieftin de obținut", spune Ashley Gearhardt, profesor de psihologie la Universitatea din Michigan, care studiază alimentația și dependența. „Apoi le combinăm în produse alimentare cu totul noi, care sunt mult mai pline de satisfacții decât orice alt stimulent cu care creierul s-a obișnuit în timpul evoluției sale. De aceea, atât de mulți dintre noi nu se pot opri din a le mânca".

Implicațiile pentru oameni sunt îngrijorătoare. Jumătate dintre adulții americani au acum diabet sau prediabet, trei sferturi sunt supraponderali și aproximativ 100 de milioane, sau 42 la sută, sunt obezi, conform standardelor Centrelor pentru Controlul și Prevenirea Bolilor (CDC). Dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 2 și 5 ani, unul din 10 este deja obez. În rândul adolescenților, acest număr este unul din cinci. În timpul epidemiei de COVID-19, americanii obezi, fără alți factori de risc, au fost spitalizați într-un procent de trei ori mai mare decât cei care nu sunt, după unele estimări. Atunci când este combinată cu alte afecțiuni de sănătate legate de dietă, cum ar fi bolile cardiovasculare și diabetul, obezitatea crește de șase ori riscul de spitalizare și riscul de deces de doisprezece ori.

CAUZĂ ȘI EFECT **Participanții la studiul lui Kevin Hall care trăiau din alimente ultraprocesate au câștigat în medie un kilogram pe săptămână. Orice le-ar face chimiștii companiilor alimentare, aceste lucruri îi îngrașă pe oameni. Sus: Hall și un participant la studiu. Dreapta: un crenvurst cu muștar.**

Mâncarea noastră, cu alte cuvinte, ne omoară. Efectiv. Companiile alimentare ne-au păcălit creierul să devenim complici, iar politicienii sunt de asemenea complici. Este nevoie de o mai bună înțelegere a modului exact în care alimentele procesate ne îmbolnăvesc și de o dezbatere publică despre rolul Big Food în criza de sănătate a națiunii. Până acum, factorii de decizie politică au arătat puțin apetit pentru a examina tacticile puternicului lobby alimentar. Dar presiunea asupra oficialilor guvernamentali de a reduce consumul de alimente ultraprocesate este în creștere.

„Acum avem dovezi multiple, adunate în special în ultimii cinci ani, că oamenii care mănâncă mai multe alimente ultraprocesate au un risc mai mare de obezitate, diabet, boli cardiovasculare, depresie, cancer, boli renale și hepatice", spune Marion Nestle, un profesor emerit de nutriție, studii alimentare și sănătate publică la Universitatea din New York. „Studiile au fost copleșitoare. Au fost sute și sute. Nu există nicio îndoială că acesta nu este un lucru bun. E o problemă".

Brioșa care ține doi ani

Oamenii modifică alimentele încă de când vânătorii-culegători au descoperit focul și și-au dat seama cum să gătească la grătar animale, în epoca de piatră. În urmă cu zece mii de ani, vechii mesopotamieni și egiptenii au învățat să afume, să săreze și să-și usuce alimentele pentru a le conserva. În secolul al XIX-lea, tehnicile de pasteurizare și conservare au extins considerabil capacitatea de depozitare și transport pe termen lung a alimentelor.

Alimentele procesate, așa cum le cunoaștem astăzi, au apărut în prima jumătate a secolului al XX-lea. Atunci, inginerii alimentari și-au dat seama cum să folosească amidonul de cartofi modificat pentru a modela carnea de porc, șuncă, zahăr, apă și azotat de sodiu într-o bucată de gelatină flexibilă, care să intre într-o cutie dreptunghiulară etichetată drept „conservă". Două războaie mondiale, cursa spațială și cererea în creștere a consumatorilor pentru mâncăruri rapide cu o durată lungă de valabilitate care să susțină stilul de viață al clasei de mijloc

FOTO: DIN STÂNGA: JENNIFER RYMARUK/NIH; GETTY

„STUDIILE AU FOST COPLEȘITOARE. AU FOST SUTE ȘI SUTE. NU EXISTĂ NICIO ÎNDOIALĂ CĂ ACESTA NU ESTE UN LUCRU BUN. E O PROBLEMĂ“.

în expansiune au finanțat eforturile științifice necesare pentru a ne oferi uscarea prin pulverizare, evaporare, liofilizare și o înțelegere sofisticată despre cum să faci o brioșă cu gust decent care să poată fi ținută în raft și mâncată chiar după doi ani. La începutul anilor 2000, americanii primeau mai mult de jumătate din caloriile lor din degețele (nuggets) de pui, conserve îndulcite artificial, chipsuri de cartofi și alte preparate artificiale.

Nutriționiștii nu au creat un limbaj pentru a descrie această tendință până în 2009. În acel an, Carlos A. Monteiro, un profesor de nutriție deșirat, cu părul creț, de la Universitatea din Sao Paulo, a introdus „sistemul de clasificare a alimentelor NOVA“, o nouă categorizare nu pe baza conținutului lor nutrițional, ci în funcție de amploarea și scopul proceselor fizice, biologice și chimice aplicate acestora după ce au fost luate din natură.

El a inventat termenul „ultra-procesat“ (spre deosebire de „procesat minim“ sau pur și simplu „procesat“) pentru a se referi la „forme industriale realizate în întregime sau în mare parte din substanțe extrase din alimente (uleiuri, grăsimi, zahăr, amidon și proteine), derivate din constituenți ai alimentelor (grăsimi hidrogenate și amidon modificat) sau sintetizate în laboratoare din substraturi alimentare sau din alte surse organice (cum ar fi potențiatori de aromă, coloranți și aditivi alimentari folosiți pentru a face produsul hiperbun la gust)“.

Monteira a exclus alimentele care au fost expuse la procese simple precum uscarea, fermentarea, pasteurizarea sau alte procese care ar putea scădea o parte din cantitate (legume congelate, paste uscate sau ouă). El a exclus, de asemenea, produsele realizate industrial cu utilizarea de sare, zahăr, ulei sau alte substanțe adăugate la alimente naturale sau minim procesate pentru a le conserva sau pentru a le face mai gustoase, dar care pot fi totuși recunoscute ca versiuni ale alimentelor originale — de obicei alimente care au doar două sau trei ingrediente (cum ar fi carne de vită uscată sau pâinea proaspăt făcută).

Alimentele ultraprocesate, prin contrast, au fost menite să includă creații de tip Frankenstein, care sunt adesea realizate din adaos de zahăr, sare, grăsime și amidon extrase din alimente naturale și apoi amestecate cu coloranți, arome și stabilizatori artificiali pentru a menține totul la un loc. Băuturile răcoritoare, hot-dog-ul, mezelurile, prăjiturile ambalate și gustările sărate precum covrigeii uscați sunt toate în această categorie, la fel ca multe feluri congelate și în conservă.

„Nu sunt mâncare“, spune Monteiro. „Sunt formule. Conțin compuși chimici care nu aparțin alimentelor – care nu ar trebui să aparțină alimentelor.“

„AM DEVENIT FOARTE BUNI ÎN EXTRAGEREA, RAFINAREA ȘI APOI PROCESAREA ZAHARURILOR ȘI GRĂSIMILOR ASTFEL ÎNCÂT SĂ DEVINĂ VEHICULE CU ADEVĂRAT PUTERNICE. DE ACEEA ATÂT DE MULȚI DINTRE NOI NU SE POT OPRI DIN A LE MÂNCA".

Mulți cercetători resping sistemul de clasificare al lui Monteiro ca fiind prea larg. La urma urmei, categoria „alimentelor ultraprocesate" cuprinde o mare varietate de produse diferite cu profiluri nutriționale variate la nesfârșit. Cuprinde Twinkies, Doritos și sucuri dietetice, împreună cu antreuri bogate în proteine, cum ar fi degețele de pui pane Perdue, făcute din carne de pui adevărată, dar combinate apoi cu dextroză, zahăr, gumă de guar, făină galbenă de porumb și alte ingrediente, sau carnea de vită cu chili de fasole Hormel, făcută din carne de vită, fasole și roșii zdrobite combinate cu mai puțin de 2% amidon de porumb modificat, făină de soia și colorant caramel.

Cu toate acestea, prin definirea unei noi categorii care reprezintă niveluri de procesare, Monteiro a oferit experților în sănătate publică și epidemiologilor limbajul necesar pentru a discuta despre modul în care chimiștii industriali au schimbat alimentele și cum să-și măsoare invențiile în raport cu o gamă largă de probleme de sănătate. Puterea acelor asociații a început curând să genereze atenție.

Zahăr toxic

Deși oamenii de știință nu înțeleg încă cum alimentele ultraprocesate îi fac pe oameni să se îngrașe - care dintre miile de substanțe chimice, aditivi și nutrienți duc, de fapt, la rezultate mai proaste asupra sănătății - forțele pieței care au ghidat producătorii de alimente sunt suficient de clare. Între 1980 și 2000, perioada în care obezitatea și bolile metabolice au început să crească, numărul de calorii disponibile prin cumpărare în lanțurile de alimente din SUA a crescut cu 20%, de la aproximativ 3.200 de calorii pe zi la 4.000, ceea ce a crescut dramatic competiția pentru capacitatea limitată a stomacului consumatorului american.

Nestle, autorul multor cărți despre politica politicilor de alimentare, sugerează că subvențiile federale pentru fermele care asigurau surplus de recolte, cum ar fi porumbul, și care au intrat pe piață odată cu adoptarea pe scară largă a aditivilor ieftini, în anii 1970, cum ar fi siropul de porumb bogat în fructoză, au fost printre factorii care au determinat această supraproducție. Între timp, în anii 1980, acționarii au intensificat presiunea asupra com-

FOTODIN STÂNGA: GETTY; OLIVER MORRIS/GETTY

paniilor alimentare pentru a mări ratele trimestriale de creștere a profitului pentru a menține tendința de creștere a prețurilor acțiunilor. Toate acestea au alimentat o cursă a „înarmărilor" cu mize mari în industria alimentară și au crescut competiția între echipele de dezvoltare a produselor și de marketing.

„Dacă încerci să-ți vinzi produsul alimentar și să faci profit într-un mediu în care există deja de două ori mai multe calorii decât are nevoie cineva", spune Nestle, „fie trebuie să-i faci pe oameni să-l cumpere pe al tău în loc de al altcuiva, fie să faci pe toată lumea să mănânce mai mult în general".

Pentru a vinde mai mult, companiile alimentare și-au făcut produsele omniprezente. Le vindeau în librării și biblioteci. S-au instalat în magazine de îmbrăcăminte, farmacii și benzinării. Au oferit porții mai mari și au creat mai multe personaje de desene animate pentru a vinde cereale, folosind tactici inițiate și perfecționate de Big Tobacco, care începuse să se diversifice de la țigări spre alimente. Au chemat și oameni de știință, care au ajutat la conceperea unor tehnici de marketing ingenioase și inovații științifice pentru a vinde mai multe alimente.

Michael Moss dedică un capitol al cărții sale din 2013, „Salt Sugar Fat/Sare Zahăr Grăsime", faptelor lui Howard Moskowitz, un star al industriei alimentare, care a fost pionier în utilizarea matematicii avansate și a științei computaționale pentru a „optimiza" produsele alimentare, astfel încât acestea să creeze cele mai puternice pofte. De-a lungul anilor, Moskowitz a reproiectat o gamă largă de produse, de la cerealele pentru micul dejun General Mills până la sosul Prego Spaghetti, testând modificări ale culorii, mirosului, ambalajului, gustului și texturii la cobai umani și apoi introducând datele într-un model matematic sofisticat, care „realizează o hartă cu ingredientele în funcție de percepțiile senzoriale pe care le creează acestea, astfel încât să putem selecta produsul", i-a explicat Moskowitz lui Moss.

PERFECT DULCE
Industria alimentară folosește matematica avansată și știința computațională pentru a „optimiza" produsele alimentare, astfel încât acestea să creeze cele mai puternice pofte. Stânga: Fidea instant. Mai jos: Michael Moss, autorul cărții „Salt Sugar Fat/Sare Zahăr Grăsime".

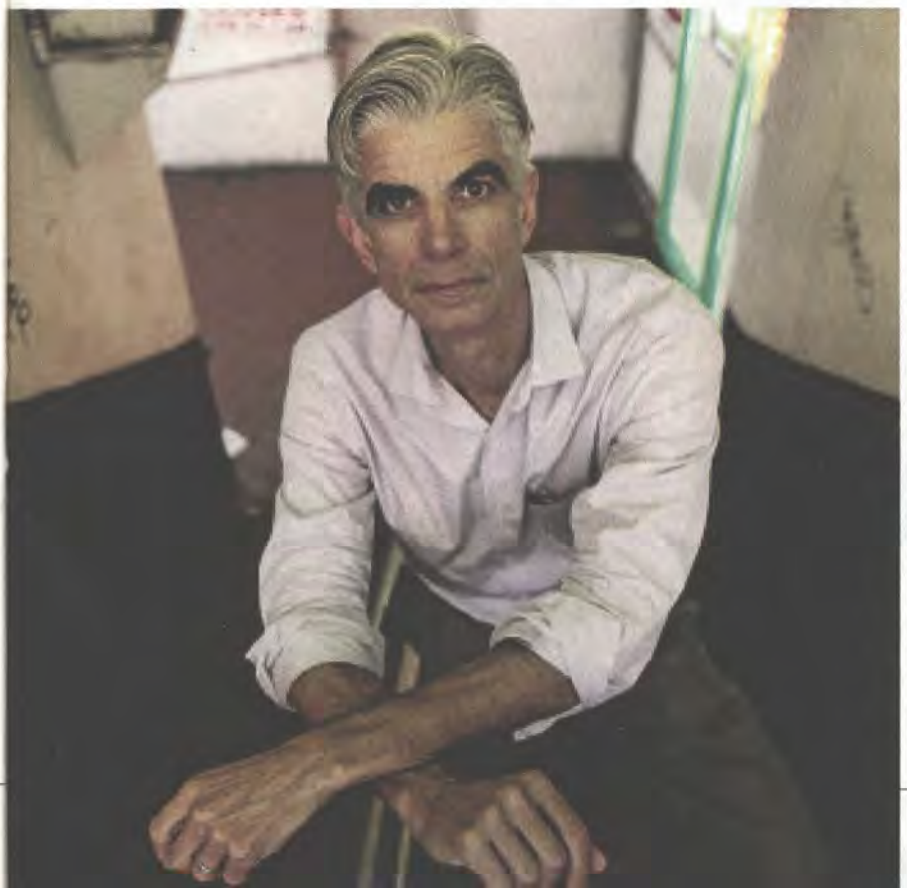

Cea mai importantă armă din arsenalul Big Food se dovedește a fi zahărul. Moskowitz a inventat termenul „punct de beatitudine", pentru a descrie „cantitatea perfectă" de dulceață dintr-un produs, pentru a maximiza consumul. Concentrându-se pe punctul de beatitudine, susține Moss, companiile alimentare au schimbat gustul american în moduri care ne predispun la excesul de lucruri rele (chips-uri și înghețată) și care dau deoparte lucrurile bune (broccoli și sparanghel). Studii recente, spune el, arată că 66 la sută din alimentele din magazinele alimentare conțin acum îndulcitori adăugați.

„Aceste companii au învățat cum să găsească și să exploateze instinctele noastre de bază care ne atrag către mâncare", spune Moss, a cărui ultimă carte, „Hooked/Capturat", examinează dependența de alimente. „Problema nu este că aceste companii au creat cantitatea perfectă de dulceață pentru lucruri precum sucuri, prăjituri sau înghețată, ci că au mărșăluit prin magazinul alimentar, adăugând zahăr la produse care nu erau dulci, cum ar fi pâinea și iaurturile și sosul de spaghete. Acest lucru a creat această așteptare că totul ar trebui să fie dulce".

Fructoza, unul dintre cei mai des folosiți îndulcitori, este acum prezentă în multe alimente în concentrații nemaiauzite în natură, potrivit lui Robert Lustig, endocrinolog pediatru afiliat la UC San Francisco și autor al cărții „Metabolica", despre pericolele alimentelor procesate. În ultimii ani, studiile au arătat că fructoza distruge sau inactivează mai multe enzime cheie necesare pentru funcționarea sănătoasă a mitocondriilor, centralele electrice din celulele umane care transformă zaharurile simple în ATP, forma de energie pe care o folosim pentru a îndeplini funcții corpului și ale creierului.

Această întrerupere a conversiei energiei determină o acumulare de glucoză neprocesată care circulă în sânge. La acest exces de glucoză, pancreasul inundă sistemul cu hormonul insulină, care îi spune corpului să elimine glucoza din sânge și să o depoziteze sub formă de grăsime. O parte din această grăsime tinde să se acu-

„PROBLEMA NU ESTE CĂ FIRMELE ALIMENTARE AU CONCEPUT CANTITATEA PERFECTĂ DE DULCEAȚĂ PENTRU LUCRURI PRECUM SUCURI, PRĂJITURI SAU ÎNGHEȚATĂ. PROBLEMA E CĂ AU CREAT ACEASTĂ AȘTEPTARE CĂ TOTUL TREBUIE SĂ FIE DULCE“.

FOTO: DIN STÂNGA: GETTY; DAVID CROCKETT/GETTY

muleze pe ficat, pe care organismul se bazează pentru a filtra, procesa și echilibra sângele care părăsește stomacul. Ficatul se îmbolnăvește și problema se agravează. Apoi, privați de energia pe care mitocondriile noastre ar oferi-o în mod normal, mâncăm mai mult.

„Nu ar trebui să fie surprinzător că mulți copiii suferă de diabet de tip doi și de boala ficatului gras, care în trecut erau doar boli ale alcoolului", spune el. „Știm acum că fructoza este o toxină mitocondrială, care se transformă în grăsime în ficat și este metabolizată de acesta în moduri practic identice cu modul în care este metabolizat alcoolul".

Zahărul nu este nici măcar cea mai gravă problemă din dieta unui om modern. Mai dăunător este și consumul de cereale procesate, folosite în fulgi de porumb, pâine albă și multe alte produse. Acestea sunt scoase din coaja exterioară, cunoscută sub numele de „tărâțe", și se elimină germenul interior, care conține fibre, acizi grași și nutrienți, lăsând doar carbohidrații. Corpul uman digeră acești carbohidrați eliberați mult mai repede decât atunci când sunt blocați în cereale.

„În loc să stea în stomac și să fie descompuse treptat în glucoză, încep să se descompună de îndată ce ajung în gură și sunt aproape complet digerate în momentul în care au trecut prin stomac și totul este absorbit în momentul în care ajung la intestinul subțire", spune dr. Dariush Mozaffarian, cardiolog și decan al departamentului de nutriție de la Universitatea Tufts.

Această digestie rapidă înfometează bacteriile intestinale, pe care ne bazăm pentru funcționarea sănătoasă a sistemului digestiv, ceea ce duce la creșterea permeabilității intestinale care, la rândul său, poate permite bacteriilor și toxinelor să pătrundă în fluxul sanguin și să provoace inflamație pe scară largă, un factor într-o mare varietate de boli, precum boala celiacă, diabetul, astmul, Alzheimerul și cancerul.

De asemenea, inundă fluxul sanguin cu glucoză, determinând creșterea nivelului de insulină. Această „încărcare glicemică" mare, ce arată cât de repede crește glicemia, poate avea consecințe pe termen lung asupra modului în care organismul procesează alimentele, ducând la o dereglare a sistemelor hormonale. Acești hormoni îi spun organismului să stocheze mai multe grăsimi în detrimentul furnizării de calorii, pentru a menține lucrurile în funcțiune. Corpul, înfometat de energie, tânjește după mâncare, ceea ce înseamnă că ne este veșnic foame, chiar și atunci când mâncăm în exces.

„După ce am văzut mii de pacienți cu obezitate, cred că oamenii pot da dovadă de multă disciplină în ceea ce privește alegerea și selecția alimentelor dacă obțin beneficii", spune David Ludwig, endocrinolog pediatru la Spitalul de Copii din Boston și profesor de Pediatrie la Facultatea de Medicină și Nutriție Harvard și la Facultatea de Sănătate Publică Harvard. „Cred că avem probleme în mod constant să ne împotrivim foametei extreme".

Dă dependență ca heroina

Unii cercetători sugerează că schimbările din dieta noastră ar putea să ne schimbe creierul, recablându-l cu modele aberante care duc la o alimentație compulsivă și, posibil, chiar la dependență.

Nora Volkow, cercetător în neuroștiințe, care este acum director al Institutului Național pentru Abuzul de Droguri (NIDA) la NIH, a fost unul dintre primii care a început cercetarea dependenței de alimente în anii 1980. A fost surprinsă de asemănările dintre comportamentele

„SUNT O MULȚIME DE LUCRURI PE CARE LE-AM PUTEA FACE. DAR NU POȚI FACE NIMIC FĂRĂ SĂ SUPERI INDUSTRIA ALIMENTARĂ."

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS DIN STÂNGA: GETTY; MARTIN ADOLFSSON; FRANCINE ORR/LOS ANGELES TIMES/GETTY

și experiențele compulsive raportate de dependenții de droguri, de alcoolici și de pacienții obezi care pretindeau că nu își pot controla alimentația. În ultimii ani, spune Volkow, au apărut dovezi din laboratorul ei și din altele care leagă modelele patologice de activare a creierului observate la dependenții de droguri cu cele observate la mulți subiecți cu obezitate morbidă și la cei care mănâncă în exces.

„Când am început să vorbesc despre asta, a existat o respingere completă și absolută, aproape furie, din partea oamenilor care au insistat că obezitatea este o boală endocrinologică, nu o boală de dependență", spune ea. „Dar aceasta este o distincție artificială. Dacă te uiți din exterior, care este diferența dintre nicotină și un aliment ultraprocesat, dacă ambele au fost concepute optim pentru a genera acel răspuns compulsiv - un răspuns care manipulează sistemul dopaminergic într-un mod pe care nu îl regăsești în alimente naturale?".

Nicole Avena a început la începutul anilor 2000 să studieze dacă zahărul ar putea îndeplini sau nu criteriile științifice pentru alte substanțe care creează dependență, după ce a auzit de la dependenții de droguri în recuperare că le este mai greu să renunțe la zahăr decât la heroină. Avena, profesor asociat de neuroștiințe la Facultatea de Medicină Mount Sinai, a constatat că zahărul, atât la animale, cât și la oameni, a dus la abuz, sevraj și poftă - toate componentele dependenței observate de obicei la droguri. Ea a văzut, de asemenea, modificări neurochimice și neuroimagistice în creier practic identice cu cele găsite la dependenții de droguri. Zahărul, atunci când este combinat cu alte ingrediente prezente în alimentele ultraprocesate, a creat și mai mult dependență. La șobolani, zahărul a dat la fel de multă dependență ca și cocaina. „Creierul nostru pur și simplu nu este conceput pentru a putea procesa aceste tipuri diferite de ingrediente în cantitățile la care suntem expuși", spune Avena.

Alimentele ultraprocesate au altceva în comun cu nicotina: unii dintre cei mai mari producători de alimente procesate au fost, din anii 1980 până la sfârșitul anilor 2000, cunoscuți sub numele de Big Tobacco. În 1985, RJ Reynolds a achiziționat Nabisco pentru 4,9 miliarde de dolari, iar Phillip Morris a achiziționat General Foods într-o afacere de 5,75 miliarde de dolari, care a fost atunci cea mai mare preluare din istoria SUA în afara industriei petroliere. Phillip Morris și-a adăugat Kraft în portofoliul său în 1988 și a redenumit-o Altria în 2003. (RJR a transferat Nabisco la Phillip Morris în 2000, care, la rândul său, a separat Kraft de afacerea sa internațională cu tutun în 2007.)

NAȚIUNEA DEPENDENȚEI
Zahărul a dus la abuz, sevraj și poftă - toate componentele dependenței observate de obicei la droguri. În sensul acelor de ceasornic de sus: Marion Nestle; un pacient diabetic este plasat în interiorul unei camere hiperbare; și o cină TV înghețată.

Gearhardt de la UM a studiat evenimentele care au condus la revoluționarul raport din 1988, al chirurgului general al SUA, care a catalogat nicotina ca substanță ce dă dependență și criteriile pe care le-a folosit pentru asta, în ciuda efortului concertat împotrivă al unuia dintre cele mai puternice lobby-uri din țară.

Unul dintre cei mai importanți factori care produc dependență este viteza cu care un drog lovește corpul și aprinde centrii de recompensă ai creierului. În momentul în care Big Tobacco a început să achiziționeze companii alimentare, aveau zeci de ani de experiență în studierea și optimizarea vitezei cu care produsele lor furnizează nicotină în creier. Ei au continuat să valorifice această știință în produsele lor alimentare.

„Multe dintre aceste alimente ultraprocesate sunt aproape mestecate în prealabil pentru noi", spune Gearhardt. „Se topesc imediat în gură. Nu există proteine, nu există apă, nu există fibre care să le încetinească. Vă va atinge papilele gustative și vă va lumina imediat centrii de recompensă și motivație ai creierului. Apoi, există o lovitură secundară de dopamină atunci când sunt absorbite în organism".

Big Food

Amenințarea este atât de gravă, încât factorii de decizie politică au arătat recent licăriri ale unei noi dorințe de a impune reglementări și în industria alimentară. Un ra-

port al Biroului General de Contabilitate din august, comandat de membrii Congresului în cadrul puternicului comitet de credite al Camerei, a cărui misiune este a se revizui lista afecțiunilor cronice de sănătate legate de dietă și modalități de a le rezolva la nivel federal, a prezentat o imagine sumbră.

Peste 30 la sută dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 17 și 24 de ani nu se mai califică pentru serviciul militar din SUA din cauza greutății lor. Afecțiunile legate de dietă, cum ar fi bolile cardiovasculare, cancerul și diabetul, au consumat 54% din cheltuielile de îngrijire medicală ale guvernului SUA, de 383,6 miliarde de dolari, care includ Medicare și Medicaid, în 2018. Acestea au reprezentat aproximativ un sfert din totalul național de 1,5 trilioane de dolari cheltuite pentru îngrijirea sănătății în 2018 și au fost asociate cu 1.487.411 decese – mai mult de jumătate dintre decesele din toate cauzele.

Recent, factorii de decizie politică din ambele tabere au cerut o conferință la Casa Albă, pe linia conferinței din 1969 privind alimentația, nutriția și sănătatea. Acea întâlnire, convocată de președintele Richard Nixon pentru a aborda criza de alimente, a avut ca rezultat crearea, printre altele, a programului special de nutriție suplimentară pentru femei, sugari și copii (SNAP) și a programului de prânz școlar.

„Acum ne confruntăm cu o a doua criză alimentară", a spus senatorul Cory Booker, care a prezidat la începutul lunii decembrie 2021 un subcomitet pentru fermieri, care s-a concentrat pe raportul GAO. „În ciuda faptului că suntem cea mai bogată națiune din lume, am creat un sistem alimentar care încurajează neîncetat consumul excesiv de calorii goale, care literalmente ne îmbolnăvesc și ne fac să cheltuim o sumă din ce în ce mai mare din banii contribuabililor – literalmente, trilioane de dolari în fiecare an – pentru tratarea bolilor legate de dietă".

Nimeni nu își face iluzii că soluțiile vor fi ușoare. În ultimii ani, oficialii din domeniul sănătății publice au lansat campanii majore pentru a aborda ceea ce mulți consideră a fi fructul care atârnă cel mai jos: reglementări pentru reducerea consumului de sucuri, prin impozite și limitări asupra modului în care pot fi cheltuite subvențiile alimentare federale și de stat, printre alte măsuri. Industria alimentară, care a investit zeci de milioane de dolari în lobby, contribuții la campanii electorale și influențare a opiniei publice, a ripostat feroce.

În California, unde patru orașe au implementat taxe pe sucuri, industria băuturilor a cheltuit 7 milioane de dolari pentru a promova o inițiativă din 2018 care ar fi îngreunat majorarea oricăror genuri de taxe. Industria a renunțat la inițiativă după ce parlamentarii au convenit să implementeze un moratoriu de 12 ani asupra taxelor locale pe băuturile îndulcite cu zahăr. Cuvântul „alimente ultraprocesate" apare în ghidurile alimentare din SUA doar în referințe, spune Nestle de la NYU, pentru că, dacă ar apărea mai proeminent, „industria alimentară ar înnebuni". Ea notează că, în 2015, când un comitet științific a recomandat schimbarea liniilor directoare pentru a încuraja americanii să mănânce mai puțină carne din motive de „sănătate și sustenabilitate", lobbyiștii din industrie au convins Congresul să introducă într-un proiect de lege un cod de limbaj prin care să ordone Departamentului Agriculturii să folosească alți termeni, mai cuminți.

„Am putea impune restricții privind dimensiunea porțiilor, restricții privind publicitatea și marketingul, modificarea politicilor federale de subvenții pentru a subvenționa alimente mai sănătoase și a le face mai disponibile", spune Nestle. „Sunt o mulțime de lucruri

GĂTITĂ
Alimentele ultraprocesate sunt „formule" de tip Frankenstein de zahăr, sare, grăsimi și amidon amestecate cu coloranți, arome și stabilizatori artificiali. În sens invers acelor de ceas din această pagină, sus: Elevii din clasele primare învață despre alimente sănătoase; Carlos Monteiro; și gogoși cu jeleu

FOTO: DE SUS: GORDON CHIBROSKI/PORTLAND PRESS HERALD/GETTY; NUPENS/USP; LEW ROBERTSON/GETTY

„CARE ESTE DIFERENȚA DINTRE NICOTINĂ ȘI UN ALIMENT ULTRAPROCESAT, DACĂ AMBELE AU FOST PROIECTATE OPTIM PENTRU A GENERA RĂSPUNSUL COMPULSIV ÎNTR-UN MOD PE CARE NU ÎL GĂSIȚI ÎN ALIMENTELE NATURALE?“

pe care le-am putea face. Dar nu poți face nimic fără să superi industria alimentară. Și nimeni nu vrea să facă asta pentru că este foarte puternică – toată lumea mănâncă și își iubește produsele. Ori de câte ori cineva vorbește despre reglementarea industriei alimentare, dintr-o dată avem acuzații de hiperprotecționism“.

(Ca răspuns la o solicitare pentru un interviu, o purtătoare de cuvânt a Asociației Mărcilor de Consum, care reprezintă companiile ce produc alimente, băuturi, produse de uz casnic și de îngrijire personală, a sugerat *Newsweek* să contacteze SNAC International, fosta Asociație Snack Food, care nu răspunde la întrebări.)

Congresul SUA a acționat lent pentru rezolvarea crizei obezității.

Dr. Fatima Cody Stanford, un medic specialist în medicina obezității la Massachusetts General Hospital și la Harvard Medical School, s-a numărat printre cei care pledează pentru adoptarea unui proiect de lege bipartizan care ar impune ca Medicare să acopere medicamentele, terapia comportamentală, vizitele la dietetician și alte terapii aprobate pentru tratarea obezității. Proiectul de lege a fost introdus atât în Cameră, cât și în Senat în fiecare an din 2013, dar Congresul nu l-a adoptat.

Va fi nevoie de timp, de cercetare și de presiunea publică pentru a schimba mentalitățile la Washington, spun activiștii. Deocamdată, cea mai bună speranță pentru o soluție este de a cataliza un curent de opinie prin care consumatorii să ceară produse mai sănătoase. Multe companii alimentare au recunoscut că există cerere pentru diete sănătoase și pot muta producția către acestea. Ceea ce ne readuce la știință.

„Avem nevoie de un salt în spațiu“

Pentru a schimba mentalități, oamenii de știință – și industria alimentară în sine – vor avea nevoie de o mai bună înțelegere a ceea ce înseamnă exact dieta națiunii care alimentează criza de sănătate publică.

Ce anume din alimentele ultraprocesate provoacă lipsa de cumpătare și creșterea în greutate? Întrebarea este azi încă o chestiune de speculații intense și dezbateri în lumea științei nutriției. „Avem nevoie de un salt spațial, la nivel național, în ceea ce privește nutriția“, spune Tufts Mozaffarian. „Ne înecăm sub o epidemie de boli legate de alimentație“.

Hall, de exemplu, urmează calea de cercetare pe care a deschis-o studiul său despre consumatorii de alimente sănătoase versus consumatorii de alimente procesate. „Trebuie să înțelegem mai bine care sunt mecanismele care duc la efectele dăunătoare ale alimentelor ultraprocesate, astfel încât să putem viza politicile și potențialele reformulări pentru a îmbunătăți sănătatea națiunii“.

Printre alte proiecte, el intenționează să desfășoare încă un studiu comparativ pentru a se asigura că oamenii nu mănâncă pur și simplu mai mult pentru că mâncarea are un gust mai bun. De data aceasta, se va asigura că felurile de mâncare procesate și neprocesate au un gust la fel de delicios, după cum apreciază degustatorii independenți. Rezultatele sperăm să ne aducă încă un pas mai aproape de înțelegere și, în cele din urmă, de acțiune.

TELEVIZIUNE

Zone Gri

În „Primarul din Kingstown", Jeremy Renner, cunoscut publicului ca Hawkeye, băiatul bun din „Răzbunătorii", explorează incertitudinea morală.

ÎN „PRIMARUL DIN KINGSTOWN", Jeremy Renner joacă rolul lui Mike McLusky, un puternic sforar de culise, care luptă să mențină pacea între diferitele facțiuni de polițiști, condamnați și infractori, într-un oraș sumbru din Michigan, dominat de cele șapte închisori ale sale.

După primele episoade din cele 10 ale primului sezon, difuzate până acum, „Primarul din Kingstown" a devenit rapid unul dintre cele mai populare seriale ale canalului de streaming Paramount+ și a atras un număr impresionant de 3,2 milioane de spectatori încă de la primul episod.

Hugh Dillon, care a creat serialul împreună cu actorul/scenaristul/regizorul Taylor Sheridan și care are, de asemenea, un rol regulat în acesta, ca detectiv de poliție, spune că s-a bazat pe propria experiență de când era copil în Kingstown, Ontario.

„Am crescut într-un oraș cu nouă penitenciare, unul de maximă securitate, unul de medie și altul de minimă, pentru femei", spune Dillon. „Mama mea era profesoară, părinții prietenilor mei erau gardieni de închisoare, unul era director, alți prieteni erau condamnați. În această lume civilizată și perfect cultivată, există această brutalitate și aceste instituții".

„În copilărie, eram fascinat de asta și îmi amintesc că treceam cu părinții pe lângă închisori și vedeam turnul de pază și mă gândeam, la cinci sau șase ani, «Oh, ăsta este Disneyland». Dar nu este, este polul opus. Și, pe măsură ce am îmbătrânit... vezi aceste lucruri care se întâmplă în societatea noastră, de la ucigași de copii până la ucigași în serie sau infractori care au comis lucruri oribile pe care le vedem la știri. Și ei vin în orașul tău".

Într-un videoclip promoțional pentru serial, producătorul executiv Sheridan, care a co-creat și hitul „Yellowstone", spune că „Primarul din Kingstown" este „studiul unei corporații, este un studiu al rasismului instituționalizat, este studiul exploatării la treapta de jos a scării. Este un mod fascinant de a privi un sistem defect cu adevărat, cu adevărat ineficient".

Dillon, care și-a început cariera în show-business ca solist al trupei rock canadiene Headstones, spune că seria s-a născut când Sheridan, pe atunci profesorul său de actorie, l-a încurajat să-l urmeze, în urmă cu 15 ani.

„Stătea acolo, lăsa la o parte cursurile de actorie și spunea: «Ce ai vrea cu adevărat să faci?»", explică Dillon. „Am răspuns că vreau să fac o emisiune TV... iar Taylor a fost de acord: «Este o idee grozavă»".

Dillon spune că el și Sheridan au muncit din greu de la începutul colaborării lor, căci s-au concentrat mai întâi asupra personajelor și a decorului și abia apoi la intrigă. El spune: „Ne-am concentrat, hiper concentrat, pe: «Păstrați-l deconstruit, un personaj, o lume, emoțiile personajului»".

DE

ROXY SIMONS
@roxysimons

FOTO: JAMES MINCHIN/PARAMOUNT+

REVELIONUL ÎN „METAVERSE"
Cum va arăta 2022 digital » P 56

OMUL DIN MIJLOC
Jeremy Renner joacă rolul unui agent de influență într-un oraș în prăbușire, care se confruntă cu o mulțime de alegeri dificile.

Renner, care joacă în prezent și în seria *Hawkeye* de la Disney+, a precizat că că interesante în acest proiect i s-au părut calitatea scrisului și complexitatea personajului lui Mike.

„Acest personaj este un anti-erou interesant, dar este complicat", afirmă Renner, „El provine din principiile de bază pe care le admir. Admir abnegația pe care o depune atunci când face o treabă și iubesc deciziile pe care le ia și pe care nu le ia. Este un personaj complicat, într-o lume complicată și nu poate exista ceva mai interesant pentru mine de jucat decât acesta".

Renner spune că Mike trebuie să navigheze prin situații foarte dure, adesea violente și aproape întotdeauna sumbre din punct de vedere moral, pentru a încerca să-i ajute pe cei din jurul lui.

„Este altruist. El subliniază [lucruri de genul] «Înțelegi că dacă faci asta și nu te uiți în ambele părți când traversezi strada, atunci s-ar putea să fii călcat" și el încearcă doar să vadă o imagine de ansamblu a tuturor și există ceva admirabil în asta pentru mine, care îmi place foarte mult la persona".

Renner mai spune că îi place modul în care serialul abordează probleme sociale reale – printre care rasismul și puterea politică și financiară a sistemului penitenciar industrial asupra orașelor Rust Belt care depind de el – prin ochii personajului său.

„Când vorbești despre rasism sistemic și despre tot felul de lucruri, tipul ăsta nu face parte din acest proces", povestește Renner, „are un domeniu de aplicare mult mai larg pentru a aborda astfel de lucruri și cred că aceasta este un o modalitate excelentă pentru audiență de a privi și de a înțelege mai bine."Actorul adaugă că o parte a scopului serialului este de a arăta realitatea închisorilor.

„Asta se întâmplă în penitenciare, iar oamenii nu știu în mod real. Consider că a fost o binecuvântare minunată să

FOTO: JAMES MINCHIN/PARAMOUNT+ | KATARA ZIEMBA/GETTY

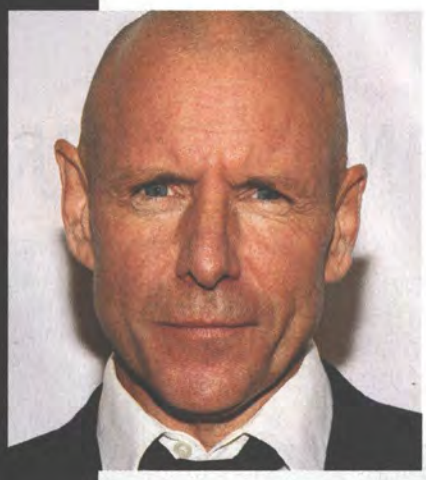

„De la ucigași de copii până la ucigași în serie sau infractori care au comis lucruri oribile pe care le vedem la știri. Și ei vin în orașul tău.“

OAMENII DIN KINGSTOWN
În sensul acelor de ceas din stânga sus: Actorii Tobi Bamtefa, în rolul lui Deverin „Bunny“ Washington, Taylor Handley, în rolul Kyle McLusky, co-creatorul Hugh Dillon (inserat) în rolul lui Ian Ferguson, Kyle Chandler în rolul Mitch McLusky și Emma Laird în rolul Iris.

fiu acea voce pentru Taylor [Sheridan] și să împărtășesc asta cu publicul“.

În timp ce armele preferate ale lui Mike sunt pumnii lui, Renner poate folosi și alte instrumente ale violenței cu care s-a familiarizat în viața sa de pe ecran, în rolul Hawkeye.

Episodul doi prezintă o scenă în care, înarmat cu un arc și săgeți, Mike se confruntă cu un urs, lângă cabana lui. Renner recunoaște că nu a fost încântat de nimic care le-ar putea aminti telespectatorilor de rolul său cel mai cunoscut. „Am încercat să renunț la asta, să fie scoasă din episod“, spune el. „M-am gândit: «Doamne, chiar vrei să faci asta? Chiar vrei să mă pui să folosesc un arc și săgeți?' S-ar putea să alunge oamenii. Dar ei au vrut, așa că am făcut-o oricum“.

„Primarul din Kingstown“ a devenit una dintre cele mai populare emisiuni Paramount+.

Este, de asemenea, cea mai de amploare dramă cu scenariu original a platformei de streaming, de la rebranding-ul din martie (anterior era cunoscută drept CBS All Access), care se reflectă în ratingul de audiență al emisiunii, de 81%, pe Rotten Tomatoes.

Sunt evaluările puternice și recenziile bune suficiente pentru a reînnoi serialul pentru un al doilea sezon? Într-o declarație din noiembrie, președintele și CEO-ul MTV Entertainment, Chris McCarthy (MTV Entertainment este compania-mamă a Paramount+), a atribuit succesul show-ului producătorului executiv Sheridan și popularității westernului contemporan „Yellowstone“, cu Kevin Costner. (O serie prequel, „1883“, s-a alăturat „universului Taylor Sheridan“ în plină dezvoltare pe 19 decembrie). McCarthy i-a lăudat și pe fanii lui Renner.

McCarthy a scris că filmul „depășește așteptările... Ne simțim foarte, foarte bine unde am ajuns și suntem optimiști despre cum va continua să crească“. N

SPORTIVII ROMÂNI
ȘI PERFORMANȚELE LOR EXCEPȚIONALE

Două legende, Ana Maria Popescu și Simona Halep, și trei mari speranțe ale sportului românesc, David Popovici, Ancuța Bodnar și Simona Radiș, au primit distincții din partea federațiilor internaționale de profil pentru realizările lor remarcabile. – *Mihai Duță*

Federația Internațională de Scrimă a desemnat-o cea mai bună spadasină a lumii pe Ana Maria Popescu (37 de ani), pentru a cincea oară.

„Anul trecut, când FIE (International Fencing Federation) a decis să acorde distincțiile pentru sportivii anului, deși sezonul fusese întrerupt la jumătate, am simțit un soi de nedreptate față de adversarele mele. Avusesem un start bun de sezon, eram prima în clasamentul mondial, dar știam că lucrurile se pot schimba până la final, așa că m-am bucurat doar pe jumătate de premiu și mi-am promis că o să fac tot posibilul ca în următorul an să mă mențin pe poziția fruntașă. Un an mai târziu, iată-mă la Lausanne, la Congresul FIE, primind pentru a cincea oară această distincție, mândră, onorată și extrem de fericită.

Așa cum am spus de multe ori, sunt dovada vie că visele devin realitate atunci când îndrăznești să crezi și să muncești pentru visul tău. Credeți, oameni buni, visați... îndrăzniți. Mulțumiri infinite familiei mele, echipei și tuturor oamenilor care m-au însoțit pe drumul performanței", a fost mesajul campioanei.

În 2021, Ana Maria a obținut medalia olimpică de argint la Tokyo și a încheiat anul competițional cu o medalie de argint la proba individuală a Cupei Mondiale de la Dubai, situându-se pe locul doi și în ierarhia mondială.

După aceste performanțe, Ana Maria Popescu și-a anunțat retragerea din activitatea competițională.

Ea este cea mai titrată scrimeră din România, având în plamares 3 medalii la Jocurile Olimpice (aur pe echipe la Rio de Janeiro în 2016, argint la Beijing 2008 și Tokyo 2020, ambele individual), 8 medalii la Campionatele Mondiale, inclusiv două de aur, alături de echipă, (Paris 2010, Catania 2011) și 11 medalii la Campionatele Europene, plus 37 de Cupe Mondiale câștigate.

Ana a fost desemnată cea mai bună spadasină a lumii în sezoanele 2007-2008, 2008-2009, 2012-2013, 2019-2020, 2020-2021.

Simona Halep, cea mai bună lovitură a anului

Simona Halep a câştigat pentru a doua oară în carieră trofeul WTA pentru lovitura anului în tenis.

Sportiva noastră a fost nominalizată pentru o lovitură din meciul cu Gabriela Ruse, de la Transylvania Open (6-1, 6-2).

Au mai fost nominalizate Su-wei Hsieh (16-zecimi Abu Dhabi), Belinda Bencic (semifinale Adelaide), Bianca Andreescu (optimi Miami), Marta Kostiuk (optimi Istanbul), Garbine Muguruza (optimi Roma), Iga Swiatek (16-zecimi Eastbourne), Conny Perrin (16-zecimi Praga), Camila Giorgi (sferturi Montreal) şi Magda Linette (16-zecimi Ostrava). Sportivele nominalizate au fost împărţite în două grupe, care au fost câştigate de Simona Halep şi Su-wei Hsieh.

Apoi, au fost votate pe site-ul WTA loviturile celor două finaliste şi cea a sportivei noastre a cîştigat detaşat, cu 86 la sută din totalul voturilor. Simona Halep a mai câştigat acest trofeu şi în 2018, pentru o lovitură de la un meci cu Agnieszka Radwanska la Miami Open.

Simona Halep a câştigat pentru a doua oară trofeul pentru lovitura anului

Într-un clasament inedit, Simona Halep este jucătoarea care a alergat cel mai mult la Australian Open, ediţia 2021. Halep, care a fost învinsă în sferturile de finală de americanca Serena Williams, cu 6-3, 6-3, a străbătut 9,26 km, conform ierarhiei publicate de organizatorii primului turneu de Mare Şlem al anului.

Pe locul secund în acest clasament s-a clasat americanca Jennifer Brady, 7,46 km, finalistă la Melbourne, a treia fiind cehoaica Marketa Vondrousova, 7,44 km, care a pierdut în optimile de finală.

Ediţia din acest an a turneului de la Melbourne va avea loc în perioada 17-30 ianuarie.

David Popovici, cel mai bun tânăr sportiv european din 2021

Înotătorul David Popovici (17 ani) a uimit lumea sportului cu performanţele sale din acest an, acestea aducându-i şi titlul de „Cel mai bun tânăr sportiv european pentru sporturile de vară".

Înotătorul român a fost votat de cele 50 de Comitete Olimpice Naţionale din Europa.

Popovici a concurat pentru acest premiu cu alţi 4 sportivi, clasaţi în ordine după David: Sky Brown din Marea Britanie (skateboarding), Adriana Cerezo Iglesias din Spania (taekwondo), Viktoria Listunova din Rusia (gimnastică artistică) şi Adriana Vilagos din Serbia (atletism).

Premiul a fost creat în memoria fostului preşedinte al Comitetului Olimpic Polonez Piotr Nurowski, care a murit tragic în 2010 într-un accident de avion. Acest premiu se acordă anual pentru sporturile de vară şi, separat, pentru cele de iarnă.

Anul trecut, David Popovici a câştigat o medalie de aur la Campionatele Europene de Seniori în bazin scurt, trei medalii de aur la Campionatele Europene de Juniori, a doborât două recorduri mondiale de juniori la 100 şi 200 m liber şi s-a clasat pe locul patru la Jocurile Olimpice de la Tokyo 2020 la 100 m liber. Pe lângă trofeu, David Popovici a primit şi o bursă de formare în valoare de 15.000 de euro.

Newcomer of the Year

Revista americană „Swimming World Magazine" l-a ales pe sportivul dinamovist David Popovici drept „Newcomer of the Year", distincţie ce răsplăteşte sportivul care a avut cea mai spectaculoasă ascensiune în 2021.

„În 2021 nu au lipsit nou-veniţi remarcabili, de la Matthew Sates, o stea în ascensiune din Africa de Sud, până la Sun-Woo Hwang, reprezentând într-un mod impresionant Coreea de Sud. Însă adolescentul român David Popovici primeşte premiul Newcomer of the Year în înotul masculin mondial, datorită consecvenţei şi naturii uimitoare a performanţelor sale de top", a consemnat „Swimming World Magazine".

Cele mai bune sportive din țară, nominalizate și la „Women's Crew of the Year"

Canotoarele Ancuța Bodnar (23 de ani) și Simona Radiș (22 de ani), medaliate cu aur la Jocurile Olimpice de la Tokyo, în proba de dublu vâsle feminin, au fost nominalizate de Federația Internațională de Canotaj (World Rowing) pentru premiul de cel mai bun echipaj feminin al anului.

Pentru premiul „Women's Crew of the Year" vor mai candida echipajul de patru vâsle al Chinei (Yunxia Chen, Ling Zhang, Yang Lyu, Xiaotong Cui) și neozeelandeza Emma Twigg (simplu vâsle), nominalizările fiind ratificate de Comitetul Executiv al instanței mondiale.

Premiile World Rowing 2021 vor avea loc, virtual, sâmbătă 29 ianuarie (13:00, ora României).

Bodnar și Radiș au adus României singura medalie de aur la Jocurile Olimpice de la Tokyo.

La Jocurile Olimpice de la Tokyo, România a obținut o medalie de aur, la dublu vâsle feminin (Ancuța Bodnar și Simona Radiș) și trei de argint (Ana-Maria Popescu la spadă, echipajul masculin de patru rame fără cârmaci - Mihăiță Țigănescu, Mugurel Semciuc, Ștefan Berariu și Cosmin Pascari – și cel de dublu rame masculin - Marius Cozmiuc, Ciprian Tudosă.

Ancuța Bodnar și Simona Radiș au obținut singura medalie de aur a României la Tokyo

Premiile Asociației Presei Sportive din România

Consiliul Asociației Presei Sportive din România (APSR) a stabilit topul celor mai buni 10 sportivi români din 2021. Canotoarele Simona Radiș și Ancuța Bodnar, campioane olimpice la Tokyo, au ocupat primul loc.

1. **Simona Radiș și Ancuța Bodnar** (canotaj)
2. **Ana-Maria Popescu** (scrimă)
3. **Ciprian Tudosă și Marius Cozmiuc** (canotaj)
4. **Mihăiță Țigănescu, Mugurel Senciuc, Ștefan Berariu și Cosmin Pascari** (canotaj)
5. **Robert Glință** (natație)
6. **Carol-Eduard Novak** (ciclism paralimpic)
7. **David Popovici** (natație)
8. **Horia Tecău** (tenis)
9. **Beatrice Ana** (lupte)
10. **Adrian Șulcă** (judo) N

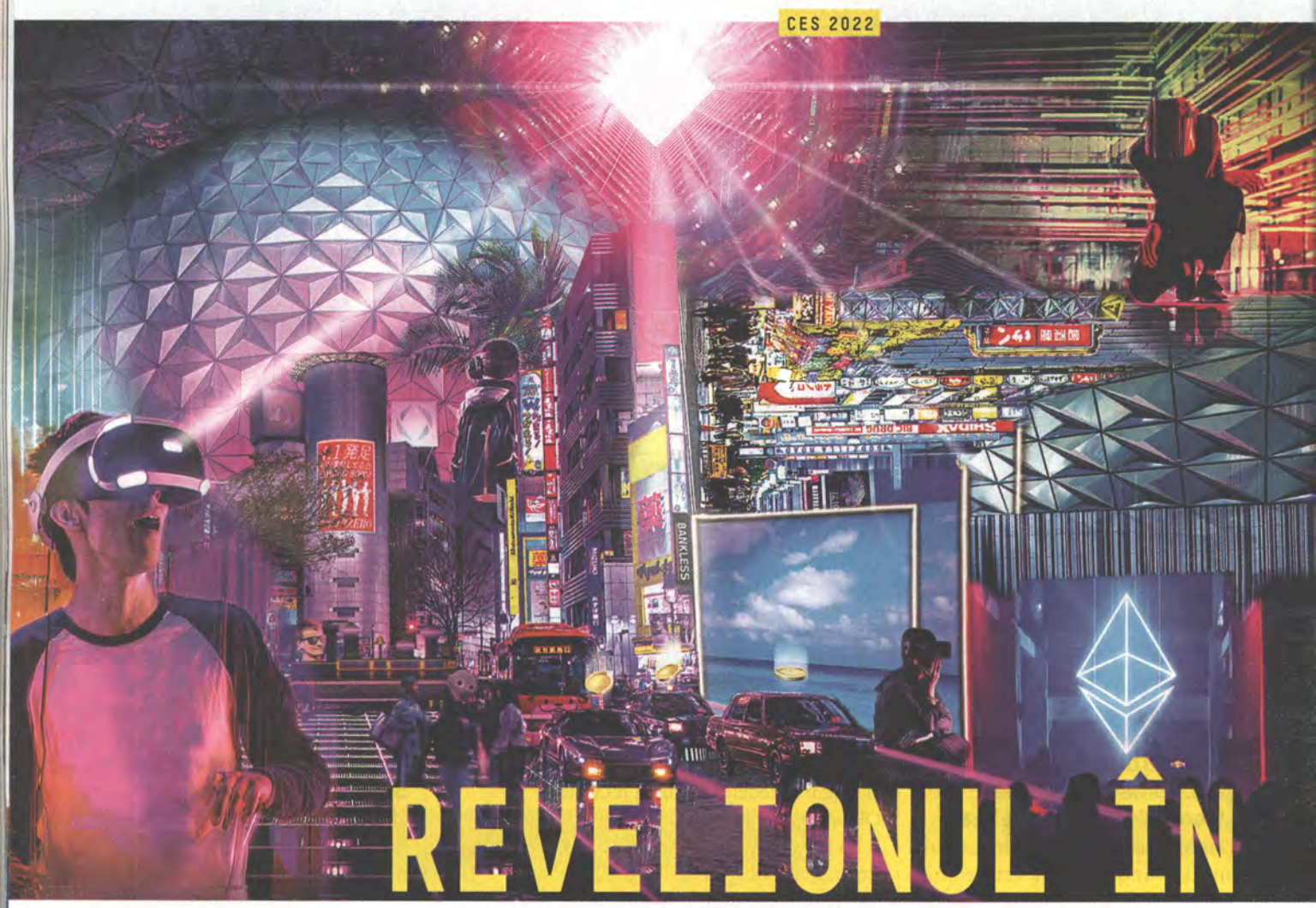

REVELIONUL ÎN „METAVERSE"

Pandemia a schimbat lumea și a accelerat digitalizarea și dezvoltarea de noi tehnologii, care, până nu cu mult timp în urmă, apăreau doar în filmele SF. – *Răzvan Scăești*

DUPĂ EDIȚIA 100% VIRTUALĂ DIN 2021, Consumer Electronics Show (CES), cel mai important salon de tehnologie din lume, a revenit la formatul fizic. Peste 2.300 de expozanți din întreaga lume s-au înghesuit din nou în halele uriașe, cu o suprafață totală de peste 250.000 de metri pătrați, ale centrului expozițional din Las Vegas, în perioada 5 – 8 ianuarie, pentru a-și face cunoscute ultimele inovații și gadgeturi.

Evident, din nou, la CES au fost prezentate fel de fel de gadgeturi, aplicații, tehnologii pentru case inteligente, laptopuri, smartphone-uri, jucării sexuale high-tech și mașinării inteligente, printre care și un tractor autonom, de exemplu. Dar tehnologiile care au atras chiar toată atenția la CES 2022 au fost cele legate de „Metaverse", universul paralel în care realitatea va fuziona cu realitatea virtuală și cea augmentată, roboții umanoizi și viitorul automobilelor. Ca idee, peste 190 de companii din industria auto, printre care BMW, Hyundai și Stellantis, au fost prezente la CES 2022.

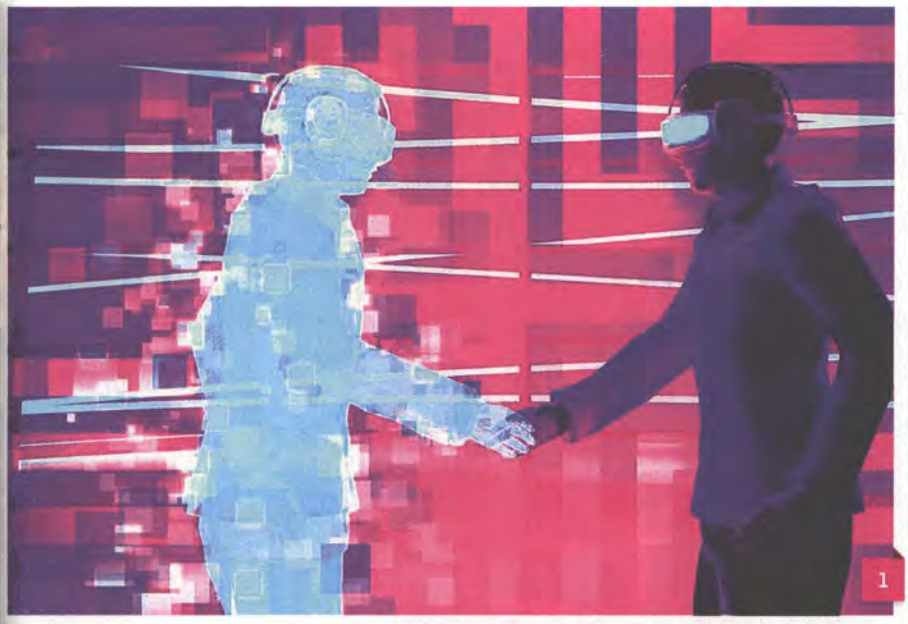

1. „Metaverse"-ul este o lume virtuală în care utilizatorii, prin avatarurile lor, trăiesc, se joacă și studiază într-o lume distopică cu ajutorul dispozitivelor haptice și de realitate virtuală. 2. Robotul umanoid Ameca a fost una dintre principalele atracții de la CES 2022.

„Metaverse", universul paralel în care realitatea va fuziona cu realitatea virtuală și cea augmentată

Facebook, redenumit recent Meta, a dat, se pare, un impuls fără precedent vastului proiect „Metaverse" de creare a unei lumi virtuale în care utilizatorii, prin avatarurile lor, trăiesc, se joacă și studiază într-o lume distopică cu ajutorul dispozitivelor haptice și de realitate virtuală, fără a fi prezenți fizic în locul respectiv. Sigur, mai sunt necesare multe „cărămizi" pentru a construi o astfel de lume paralelă la scară largă, dincolo de variantele existente în jocurile video, precum Roblox sau Fortnite. Dar lucrurile au început să se pună serios în mișcare.

La CES 2022, start-up-ul spaniol Owo a prezentat, de exemplu, o vestă haptică, dotată cu fel de fel de senzori, care permite utilizatorului să simtă atât îmbrățișări, cât și pumni în realitatea virtuală. Vesta Owo include benzi care se lipesc de piele, cu senzori conectați la o aplicație mobilă. Înainte de a-și pune o cască de realitate virtuală (VR), utilizatorul poate alege intensitatea fiecărei senzații, de la cea de pișcătură a unei insecte, la cea de rană deschisă în urma unei împușcături, de pildă. Gadgetul va fi lansat pe piață spre sfârșitul anului, cu un preț de circa 400 de euro.

Start-up-ul israelian Wearable Devices a prezentat un prototip de brățară care detectează semnalele electrice trimise de creier către mână - utilizatorul poate controla obiectele conectate cu ajutorul degetelor, o funcție ce s-ar putea dovedi utilă în viitor, în special pentru cei care utilizează ochelari de realitate augmentată și care pot selecta astfel opțiunile de pe afișaj.

Iar japonezii de la Shiftall au creat senzori care monitorizează și transpun în lumea virtuală mișcările corpului uman și un accesoriu care dă senzația de temperatură, și lucrează la o nouă generație de ochelari VR, mai ușori și mai sofisticați.

TouchCast, o companie specializată în evenimente VR, a lansat o platformă colaborativă în realitatea virtuală, destinată companiilor, care au astfel posibilitatea să-și creeze un domeniu sub forma, „metaverse", precum „.com" pe web, cu diferența că acesta va fi înregistrat în blockchain, nu pe servere.

Adroizii, tulburător de umani

Una dintre cele mai fascinante și, în același timp, tulburătoare prezențe de la CES 2022 a fost robotul umanoid Ameca. Realizat de compania britanică Engineered Arts, Ameca are o față care replică aproape perfect mimica umană și poate răspunde la întrebări și vorbi liber. Camerele video din ochii adroidului dispun de un sistem avansat de recunoaștere facială, care îi permit să identifice persoana care îi vorbește dintr-un grup de oameni și să i se adreseze direct. Iar microfoanele din urechi îi permit robotului să se orienteze în spațiu, să identifice cu acuratețe direcția din care provin sunetele.

Ameca vorbește cu ajutorul unui difuzor montat în zona pieptului. Gura doar mimează cuvintele, deoarece, din cauza celor 17 motorașe care antrenează „mușchii" feței și buzele, nu a mai fost loc și pentru difuzor. De asemenea, își mișcă natural mâinile. Singurul lucru pe care, deocamdată, androidul nu îl poate face este să meargă.

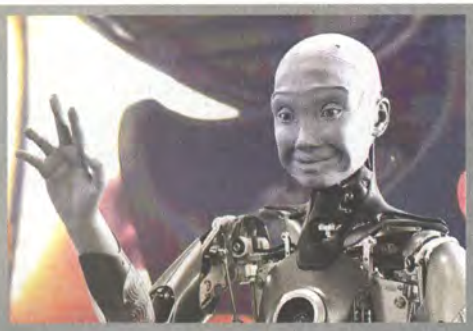

3

3. Robotul Ameca, în diferite ipostaze. Androidul are o față care replică aproape perfect mimica umană și poate răspunde la întrebări și vorbi liber. 4. BMW iX Flow, cu tehnologia electroforetică E Ink, trezește caroseria la viață. Mașina își schimbă integral culoarea, inclusiv pe cea a jantelor, în funcție de dorința utilizatorului. 5 – 6. Vesta haptică Owo, dotată cu fel de fel de senzori, permite utilizatorului să simtă atât îmbrățișări, cât și pumni sau ciupituri de insecte în realitate virtuală. 7. Pedia-Roid, un robot destinat pregătirii medicale, dezvoltat de japonezii de la Tmsuk. 8. Specialiștii lucrează la o nouă generație de ochelari VR, mai ușori și mai sofisticați. 9. Sony EV Concept poate citi pe buzele soferului, pentru a înțelege mai bine comenzile vocale.

Un alt umanoid care a impresionat la CES 2022 a fost Pedia-Roid („Pedia" de la pediatrie și „Roid" de la android), un robot destinat pregătirii medicale, dezvoltat de japonezii de la Tmsuk. Pedia-Roid seamănă cu un copil de circa 5-6 ani și poate simula în mod realist mișcările bruște, contorsionate și necontrolate ale unui copil care este, de exemplu, refractar la un consult medical sau la administrarea unui tratament. De asemenea, Pedia-Roid poate scoate sunete înfricoșătoare, exact ca un copil speriat de medic.

Mașina cameleon, care își schimbă culoarea din buton, și SUV-ul care citește pe buze

Saloanele auto în general și din cauza pandemiei și a electrificării în special au căzut într-un con de umbră. În ultimii ani, din ce în ce mai mulți producători au ales saloanele de tehnologie pentru a-și etala ultimele creații. La CES 2022, au fost prezente peste 190 de companii din industria auto. Iar cea mai mare atenție au suscitat-o mașina cameleon, care își schimbă culoarea prin simpla apăsare a unui buton dintr-o aplicație, prezentată de BMW, și prototipul de SUV 100% electric dezvoltat de Sony.

În viitor, experiența digitală nu se va limita, se pare, doar la afișaje. Va exista din ce în ce mai multă combinație dintre real și virtual. BMW iX Flow, cu tehnologia electroforetică E Ink, trezește, de exemplu, caroseria la viață.

Mașina își schimbă integral culoarea, inclusiv pe cea a jantelor, în funcție de dorința utilizatorului. Schimbările fluide de culoare sunt posibile grație unui înveliș special dezvoltat pentru caroserie, care este adaptat exact contururilor modelului Sports Activity Vehicle electric de la BMW. Atunci când este stimulată prin semnale electrice, tehnologia electroforetică aduce la suprafață diferiți pigmenți de culoare, determinând învelișul caroseriei să capete culoarea dorită. De asemenea, tehnologia E Ink contribuie și la eficiența și confortul mașinii. De

4

5

6

exemplu, schimbarea culorii caroseriei (culoare deschisă/închisă) poate contribui la reducerea cantității de aer de răcire/ încălzire necesar de la sistemul de aer condiționat, cu efect direct asupra cantității de energie consumată de acesta și, implicit, asupra autonomiei mașinii electrice.

Sony cochetează cu ideea intrării pe piața auto din 2020, când, tot la CES, a prezentat primul său concept de mașină electrică – Vision-S. Dacă atunci japonezii au spus „Nu" producției de serie, la CES 2022, Sony a arătat că a lucrat în umbră și a prezentat EV Concept – Vision-S 02, un SUV 100% electric, cu șapte locuri, ce înglobează tehnologii de nume grele din industria auto, precum Bosch, Continental AG sau Magna. Sony EV Concept dispune de 40 de senzori, care monitorizează la 360 de grade mașina și îi permit să schimbe singură banda de circulație și să parcheze autonom. De asemenea, Sony EV Concept poate citi pe buze, pentru a înțelege mai bine comenzile vocale. N

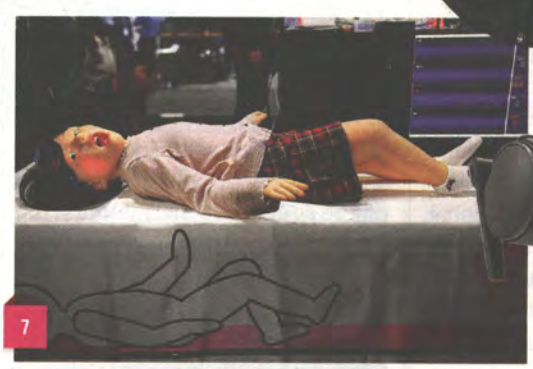

7

8

9

EXCLUSIV

No gas, same problem: Supraîncălzirea

MIMI, primul MINI electric de curse construit exclusiv în România, a încheiat primul sezon competițional în 2021. A luat startul cu motto-ul „No gas, no problem", dar, după 14 weekenduri de curse, din care opt în Campionatul Național de Viteză în Coastă (CNVC), realitatea l-a rescris, neoficial, în „No gas, same problem: Supraîncălzirea".

MIMI A TERMINAT SURPRINZĂTOR de exemplar, dacă se poate spune așa, primul său sezon competițional. *Newsweek România* a fost singura revistă generalistă care a testat mașina pe circuit, la AmcKarting, atât înaintea startului sezonului 2021, cât și după ce acesta s-a încheiat. Concluzia, după încă vreo 15 tururi de circuit? Deși, constructiv, MIMI este, în mare parte, un MINI Cooper SE de stradă, după 14 curse în care a fost pilotată la limită în CNVC și Campionatul Național de Super Slalom, mașina nu bate și nu troncăne. De asemenea, nu a rupt nicio planetară și nu a slăbit nicio bucșă, deși acestea sunt de serie. De-a lungul întregului sezon MIMI nu a cerut decât un set nou de plăcuțe de frână.

Singura mare problemă este, la fel ca și în cazul automobilelor de curse cu motoare termice, supraîncălzirea. Evident, MIMI nu are cum să înroșească și să spargă turbine, intercoolere sau furtune de răcire, pentru că nu are. Dar, în regim de cursă, pe Drumul Poienii, după câțiva kilometri de urcare în regim de „coastă", de exemplu, bateria se supraîncălzește, intră în „limp mode", și sistemul taie „gazul", puterea motorului. Cum modificarea unui sistem electric de propulsie e mult complicată decât a unui motor pe benzină sau motorină, specialiștii partenerului proiectului Vitesco Technologies, compania de tehnologie de sub aripa Continental care dezvoltă soluții de electrificare, unități electrice și electronice de putere pentru vehicule hibride și full electrice, nu au reușit încă să găsească o soluție pentru o răcire mai eficientă a bateriei.

Modificări din mers

Inițial, pentru a fi transformată în mașină de curse, MIMI a fost curățată de toate elementele de prisos (scaune, banchetă, capitonaje, airbag-uri, etc.) și a primit „roll cage" omologat, scaune sport Recaro FIA 2019, centuri în șase puncte, stingător de incendiu manual de 2 kg RRS FIA, stingător de incendiu automat FIA și jante 17" Team Dynamics Pro Race cu pneuri Michelin Pilot Sport 4 (în total, mașina a fost ușurată cu circa 150 kg). Apoi, pentru sezonul 2021, MIMI a fost dotată cu suspensie sport KW, dedicată MINI Cooper SE, VE, cu reglaj individual de compresie și detentă, și volan de competiție Sparco, cu sistem rapid de montare/demontare.

Rezultatul? În prima etapă din CNVC 2021, Cheile Grădiștei, în condiții meteo dificile, pilotul principal Dominic Marcu a reușit să fie cu 5 secunde mai rapid față de testul cu mașina în configurație de serie. Iar, la Baia Mare, una dintre cele mai dificile etape din CNVC, pe ploaie și ceață, MIMI a terminat pe locul 7 din 15 la clasa două roți motrice (poziționare virtuală, pentru că, deocamdată, mașinile electrice nu punctează în acest clasament).

Cu noile modificări și setări, MIMI a mers mai bine și în etapa de cinci kilometri de pe spectaculosul Drum al Poienii. Profitând de suspensia de curse KW și

750 KWH

a consumat, aproximativ, MIMI de-a lungul sezonului competițional 2021. Într-un weekend complet de coastă, mașina „arde" 40-50 kWh pe 8 urcări.

pneurile slick, Dominic Marcu și-a îmbunătățit timpul cu 3 secunde, la 3:04,767.

Omul care sfințește locul

Spre sfârșitul sezonului 2021, echipei Racing MIMI i s-a alăturat Engage Engineering, un preparator de automobile de competiție coordonat de un inginer de curse cu mare experiență în România, Horia Platona. Ca idee, mașinile pregătite de Horia au obținut în ultimii ani mai multe titluri în Campionatul Național de Viteză în Coastă, Campionatul Național de Anduranță pe Circuit sau Campionatul Național Rally Raid.

Printre primele decizii ale inginerului de curse a fost decuplarea totală a ABS-ului, a sistemului de control al tracțiunii (DTC) și a funcției de regenerare a energiei la frânare la ridicarea piciorului de pe pedala de accelerație și resetarea suspensiei. Astfel, MIMI nu mai păcălește pilotul la frânare prin activarea regenerării și frânează brutal și previzibil. Neutralizarea electronicii a dat însă, voit sau nu, peste cap repartizarea electronică a forței de frânare, iar mașina a devenit mult mai jucăușă de spate, în anumite situații „sărind" de fund în supravirare ca o tracțiune spate. De asemenea, pedala de frână nu conferă un feedback prea corect, punctul de blocare al roților fiind dificil de simțit în talpă. Pe traseele de coastă o fi bine, nu zic, dar virajele strânse și înguste de la AmcKarting nu prea pot fi negociate eficient cu roțile față blocate. Fumul din gume este, însă, spectaculos.

Cum iarna este un sfetnic bun în motorsport, în pauza competițională, cu siguranță, inginerii vor găsi cele mai bune setări pentru MIMI. Iar dacă se va reuși și montarea unui diferențial autoblocant pe puntea față, pentru ca mașina să poată pune eficient pe asfalt cuplul instant și continuu, sezonul 2022 va fi și mai interesant.

FLORIN IORDACHE

Guvernul Grindeanu emite OUG 13/2017

31 IANUARIE 2017: DUPĂ O ŞEDINŢĂ DE GUVERN CARE SE TERMINĂ neobişnuit de târziu, spre miezul nopţii, ministrul Justiţiei, Florin Iordache anunţă că Executivul a emis o ordonanţă de urgenţă prin care se modifică Codul Penal, precum şi o lege privind graţierea unor pedepse. Stenograma arată că niciun membru al Guvernului nu a cerut detalii atunci când Iordache a introdus aceste măsuri pe ordinea de zi suplimentară. În conferinţa de presă în care a încercat să explice modificarea Codului Penal, Iordache a repetat de 24 de ori expresia „altă întrebare".

Imediat ce s-a aflat de emiterea acestei ordonanţe de urgenţă, 13 din 2017, zeci de mii de oameni au ieşit în stradă, la Bucureşti, dar şi-n alte oraşe, în pofida orei târzii. În zilele următoare, protestele au luat amploare, numărul participanţilor fiind estimat, la nivelul ţării, la câteva sute de mii pe zi. La 5 februarie, guvernul PSD a emis o ordonanţă de urgenţă prin care abroga OUG 13/2017. În aceeaşi seară, protestele au atins punctul culminant, doar în Bucureşti se estima că ar fi fost circa 300.000 de participanţi. Iordache a demisionat la 9 februarie din funcţia de ministru al Justiţiei, fiind înlocuit cu Tudorel Toader. Premierul Grindeanu a fost demis de propriul partid, prin moţiune de cenzură, la 21 iunie 2017. El este azi vicepremier în guvernul Ciucă. Iordache este preşedintele Consiliului Legislativ. Regimul Dragnea nu a abandonat modificarea legilor Justiţiei, reuşind asta prin mai multe proiecte.

21 IANUARIE - 17 FEBRUARIE

Brexit, după 47 de ani

31 ianuarie 2020: Marea Britanie părăseşte Uniunea Europeană după 47 de ani ca stat membru, din 1 ianuarie 1973 (în Comunitatea Economică Europeană). Decizia a fost luată în urma referendumului din 2016, în care 51,9% dintre britanici au votat pentru ieşire. La un an de la ieşirea din UE, şase din 10 britanici cred că Brexit a mers prost sau mai rău decât se aşteptau. O analiză publicată de EFE arată că relaţia Londrei cu vecinii continentali se înrăutăţeşte, comerţul a încetinit, iar premierul Boris Johnson rămâne tot mai singur.

Eliberarea lagărului Auschwitz

27 ianuarie 1945: Lagărul de exterminare de la Auschwitz, Polonia, este eliberat de armata sovietică. În lagăr se mai aflau atunci circa 7.000 de supravieţuitori în stare foarte gravă. Toţi prizonierii care se mai ţineau pe picioare, circa 56.000 de deţinuţi, au fost obligaţi de naziştii să mărşăluiască către vest, pentru a nu fi găsiţi de soldaţii sovietici. 15.000 de oameni au murit în marşul forţat. Între 1940 şi 1945, naziştii au omorât circa 1,1 milioane de oameni, cei mai mulţi evrei, la Auschwitz şi Birkenau.

Soldatul japonez ascuns în junglă 28 de ani

24 ianuarie 1972: Localnicii îl găsesc pe soldatul japonez Shoichi Yokoi ascuns în jungla din Guam, o insulă din Pacific, din 1944, acesta neştiind că s-a încheiat cel de-Al Doilea Război Mondial. Insula a fost ocupată de japonezi în 1941, iar, în 1944, a fost recuperată de americani. Pentru a nu cădea prizonier în mâinile soldaţilor americani, Yokoi s-a ascuns în junglă. În Japonia, a fost primit ca erou naţional. A murit în 1997, neadaptându-se niciodată pe deplin vieţii din Japonia postbelică.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor	La toate oficiile poştale	La firmele de abonamente: • Manpres Distribution Bucureşti • Calliope S.R.L. Ploieşti • Cuget Liber S.A. Constanţa

Pentru informaţii şi reclamaţii abonamente *Newsweek România:*

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 şi 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteţi talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Bucureşti, B-dul Mărăşti nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalităţi simple de abonare ▸ Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează şi trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume

Adresa completă: Str. **Nr.** **Bl.** **Sc.** **Et.** **Ap.**

Localitate **Judeţ / Sector**

Cod poştal **Telefon** **E-mail**

Am achitat suma de **lei cu ordin de plată nr.**

din data **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**

în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor.

Abonamentul va începe din luna

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicaţie şi livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poştei Române sau firmei de distribuţie care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-aţi abonat şi să vă ţinem la curent cu diverse informaţii despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriţi aceasta, bifaţi ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiaţi de dreptul de acces, de intervenţie asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveţi dreptul să vă opuneţi prelucrării datelor personale care vă privesc şi să solicitaţi ştergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteţi adresa cu o cerere scrisă, datată şi semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiţiei.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal şi să le dezvăluie terţilor conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări şi să solicit ştergerea datelor adresându-mă societăţii NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 80 lei
6 luni: 156 lei
12 luni: 306 lei

Abonament PRINT

3 luni: 44 lei
6 luni: 85 lei
12 luni: 165 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* va apărea lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V și Rompetrol. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

ROMÂNIA Newsweek

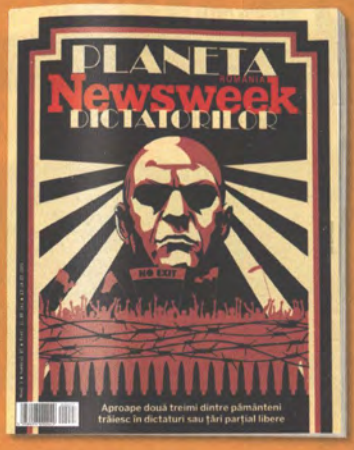

ABONEAZĂ-TE!

La Poșta Română sau pe www.newsweek.ro

URMĂRIȚI ȘI Newsweek LIVE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026